

ಕುರವಂಜಿ

KURAVANJI
Kannada Monthly

ಸಂಪಾದಕರು :

ಶ್ರೀ|| ರಾ. ಶಿ.

ಬರಹಗಾರರು :

ಶ್ರೀ|| ಅ. ರಾ. ಸೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಟಿ. ಸುನಂದಮ್ಮ

ಶ್ರೀ|| ಕೇಫ

ಶ್ರೀ|| ಕಿರಣ ಗುಲ್ಲುಹರು

ಶ್ರೀ|| ಕು. ರಾ. ಸು.

ಶ್ರೀ|| ಅ. ರಾಜಗೋಪಾಲ್

ಶ್ರೀಮತಿ ನಾಗರತ್ನಮ್ಮ

ಶ್ರೀ|| ದಾಶರಥಿದೀಕ್ಷಿತ್

ಇತ್ಯಾದಿ ಇತ್ಯಾದಿ

ಜೂನ್

೧೯೬೬

೨೫
ಷು.

ಚಿನ್ನಗೇಯ ಮೂಸಪತ್ರಿಕೆ

ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯ ಮಿತವ್ಯಯಕ್ಕೆ

ಹಾಗೂ

ಪ್ರಕಾಶನಾನವಾಗಿರುವುದಕ್ಕೆ

ಬೆಂಗಾಲರ್

ಬಲ್ಬುಗಳು

ಬೆಂಗಾಲರ್ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಕಲ್ಸ್, ಬೆಂಗಳೂರು-೩

ಕು ಹ ಕಿ ಡಿ ಗ ಳು

ಇಂದಿರಾಜಿಯವರ ಎ. ಐ. ಸಿ. ಸಿ. ಭಾಷಣವನ್ನು ರೇಡಿಯೋದಲ್ಲಿ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಹಠಾತ್ತನೆ ಗುರ್ ಗುರ್ ಶಬ್ದ ಘರ್ಜಿಸಿತು.

—ಮಾರನೇದಿನ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಓದಿದಾಗ ಇಂದಿರಾಜಿಯವರು ಆ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ “ಪಕ್ಷಕ್ಕಿಂತ ದೇಶ ದೊಡ್ಡದು. ನಿಮಗೆ ಬೇಡದೆ ಇದ್ದರೆ ನನ್ನನ್ನು ನಾಯಕತ್ವದಿಂದ ಹೊರಹಾಕಿ” ಎಂದಿದ್ದರು. ಆಗಲೇ ರೇಡಿಯೋ ಕೂಡ ಗುರ್ ಗುರ್ ಅಂತ ಗುಡುಗಿದ್ದು-ರೇಡಿಯೋಕ್ಕೂ ಭಾವರಾಗ ಕೋಪತಾಪಗಳಿವೆ ಎಂದೂ ಖಚಿತವಾಯಿತು.

* * * *

ಸ್ವತಂತ್ರಪಕ್ಷವು ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದರೆ ಇಂದಿರಾಜಿಯವರನ್ನೇ ಪ್ರಧಾನಿಯನ್ನಾಗಿ ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಎಂದರಂತೆ ರಾಜಾಜಿ.

—ಇಂದಿರಾಜಿಯವರು ಪ್ರಧಾನಿಯಾಗಿರುವಾಗಲೇ ತಮ್ಮ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡರೆ ಸಾಕು ಎಂದು ಕಾಮರಾಜ್ ಅನ್ನಲಿಲ್ಲವಂತೆ.

* * * *

ಭಾರತದ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಮಾದರಿ ಮೈಸೂರು.

—ದಿಟ !—ಅವರು ಕಾಶ್ಮೀರಕ್ಕೆ ಮಾಡಿದ್ದನ್ನೆಲ್ಲ ನಾವು ಬೆಳಗಾಂ ಇತ್ಯಾದಿಗಳಿಗೆ ಅದೇ ತರಹ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ—

* * * *

“ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ ಮಾಡಬಹುದು” ಎಂದು ಟಿ. ಟಿ. ಕೆ. ಈಗ ಹೇಳಿದರೆಂದೂ ವರದಿ.

—ಅಂದರೆ ಅವರು ತಮ್ಮ ಬ್ಯಾಂಕು ಪೇರಂಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮಾರಿಕೊಂಡಾಯಿತು ಎನ್ನುವುದು ಶುದ್ಧ ಕಂಹಕ !!

* * * *

ಆಫೀಕಾದಿಂದ ಬಳುವಳಿಯಾಗಿ ಮೈಸೂರು ಮೈಗಾಲಯಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ ಶೇಕಡ 20 ರಷ್ಟು ಸುಂಕ ಜಡಿದರಂತೆ—

ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ದಟ್ಟಿಕೊಟ್ಟರೆ ಎದರಿನಲ್ಲೇ ಮೊಳ ಹಾಕಿದ ಹಾಗೆ—

—ಸದ್ಯ ! ಅಧಿಕಾರಿಗೆ ಒಳ್ಳೇ ಬುದ್ಧಿ ಬಂದು ತೆರಿಗೆ ವಿನಾಯ್ತಿ ಅಂದನಂತೆ.

* * * *

ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನ “ ಒಳಶಂಕಿ ” ಪಕ್ಷದವರಾದ ಮಾಲವೀಯ ಅವರು ಬೊಂಬಾಯಿನ ಎ. ಐ. ಸಿ. ಸಿ. ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವೀರಾಗಲಿಲ್ಲವಂತೆ !

—ಕಲ್ಕತ್ತಾ ಗಣಿವ್ಯಾಪಾರಿಗಳ ಶಾಪ ತಟ್ಟಿರಬೇಕು !!

* * * *

ಹರಿಕಥೆ ದಾಸರೊಬ್ಬರು ಮಂಂಬರುವ ಚುನಾವಣಾ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ತಟ್ಟಿ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಹೊರಡುತ್ತಾರಂತೆ.

—ಹರಿಕಥೆ ಮಾಡುವಾಗ ತಟ್ಟೆಗೆ ಜನ ಕಾಸು ಹಾಕಬಹುದಿತ್ತು, ಆದರೆ ಚುನಾವಣಾ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ತಟ್ಟೆಯಿಂದ ಅವರೇ ಕಾಸು ತೆಗೆದು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ, ಅಲ್ಲವೆ ?

* * * *

ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಡೈರಿ ಯೋಜನೆಯಂತೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದಾಗ.

—ಪೆಟ್ರೋಲಂ ಸರಬರಾಜು ಮಾಡುವ ಮೋಟಾರ್ ಟ್ರಕ್ಯುಗಳನ್ನು ನೋಡಿಲ್ಲವೇ ? ಅಂತಹವುಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಲು ಸರಬರಾಜು ಮಾಡುತ್ತಾರಂತೆ !!

* * * *

ಸಣ್ಣಪುಟ್ಟ ಗಡಿ ಪುನರ್ವಿಮರ್ಶೆಗೆ ಮಾತ್ರ ಒಪ್ಪುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಶ್ರೀ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯೋಗಿಗಳಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾಗಲೇ.

—ಮೈಸೂರು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಗಡಿಯ ಪುನರ್ನಿರ್ಧಾರಕ್ಕೆ ಏಕಸದಸ್ಯ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ಕಾರ್ಯಕಾರಿ ಸಮಿತಿಯು ನೇಮಿಸಿತಂತೆ, ಬೊಂಬಾಯಿನಲ್ಲಿ.

* * * *

ಹೋಟಲುಗಳಲ್ಲಿ ಪುನಃ ಪುನಃ ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ಕಳ್ಳತನವಾಗುತ್ತಿದ್ದುದರ ರಹಸ್ಯ ಬಯಲಾಯಿತಂತೆ :—

—ಮಾಲೀಕರ ಅಳಿಯ ಹುಟ್ಟೂರಿಗೆ ಹೋದಾಗ ಕಳ್ಳತನಗಳೇ ಬಂದಾದುವಂತೆ.

* * * *

● ● ಇದು ಕೇಳಿದ್ದೀರಾ....? ● ●

ಎಂಟು ವರ್ಷದ ಪುಟ್ಟ ಮನೆ ಆಟ ಆಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಳು. ಸಣ್ಣ ಪೊರಕೆ ಹಿಡ ಕೊಂಡು. ಬಗ್ಗಿಕೊಂಡು, ನೆಲಾನ ಗುಡಿಸಿ ಪುಟಾಣ ಮೊರಕ್ಕೆ ಸಾಗಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು.

ಕಿಂದರಜೋಗಿ ಹಾಡು ಹೇಳಿಕೊಂಡೇ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಳು.

ಪಕ್ಕದವನೆ ಪಾತಕ್ಕ ಬಂದಳು. ಮಗು ಗುಡಿಸೋದನ್ನ ಕಂಡು “ಇದೇನಮ್ಮಾ! ತಾಯಿ! ಇಷ್ಟು ಬೂದಿ ಇದೆ, ಪುಟಾಣ ಮೊರದಲ್ಲಿ” ಎಂದು ಕೇಳಿದಳು.

“ತಾತನ ಬೂದಿ” ಎಂದಳು ಪುಟ್ಟ ಮಗುವನ್ನಾಗಿ.

“ಹೌದೇನೇ? ನಿಮ್ಮ ತಾತ ತೀರಿಕೊಂಡಿದ್ದು ನನಗೆ ತಿಳೀಲೇ ಇಲ್ಲವಲ್ಲೇ? ಯಾವ ಊರಿನಲ್ಲಿ ಯಾವಾಗ ತೀರಿಕೊಂಡರೇ? ಪಶ್ಚಿಮವಾಹಿನಿಗೆ ಯಾವಾಗ ನಿಮ್ಮ ತಂದೆ ಹೋಗ್ತಾರೆ?” ಎಂದು ಪಾತಕ್ಕ ಕೇಳಿದಳು.

“ಪಶ್ಚಿಮವಾಹಿನಿ! ಅಪ್ಪ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಯಾಕೆ ಹೋಗಬೇಕು? ಬಿಡ್ತು ಅಂತನ್ನಿ. ಇದೆಲ್ಲಾ ತಾತ ಸಂಚ್ಚಿ ಸೇದಿದ ಚುಟ್ಟಾದ ಬೂದಿ. ದಿನಕ್ಕೆ ಮೂರು ಸರ್ತಿ ಗುಡಿ ಸ್ತೀನಿ. ಎರಡೆರಡು ಬಿಸ್ಕೆಟ್ ತಂದುಕೊಡ್ತಾರೆ. ನಾನು ಗುಡಿಸದೆ ಇದ್ದರೆ, ಅಜ್ಜಿ ಗುಡಿಸಬೇಕು. ಅಜ್ಜಿ ಗುಡಿಸಬೇಕಾದರೆ, ಪೊರಕೆ ಹಿಡಬೇಕು. ಅಜ್ಜಿ ಪೊರಕೆ ಹಿಡಿದರೆ ತಾತನಿಗೆ ಭಯ. ಅದಕ್ಕೆ ತಾತ ನಂಗೆ ಲಂಚ ಕೊಡ್ತಾರೆ.” ಎಂದಳು ಪುಟ್ಟ—ಚೂಟಿ ಪುಟ್ಟ.

*

*

*

*

“ನಿನ್ನನ್ನೆಲ್ಲೋ ನೋಡಿದ ಹಾಗಿದೆಯಲ್ಲ” ಎಂದರು ಪುರೋಹಿತರು. ಅವರಿಗೂ ಅರವತ್ತರ ಮೇಲಾಗಿತ್ತು, ಪ್ರಾಯ.

“ನೋಡದೆ ಏನು ಪುರೋಹಿತರೇ! ನಮ್ಮ ಗ್ರಾಮದ ಯಾವ ಯುವಕನ ಪರಿಚಯ ತಾನೆ ನಿಮಗಿಲ್ಲ” ಎಂದ ಶಾಮರಾಯ.

“ಚೆನ್ನಾಗಿದೀಯಾಪ್ಪಾ?” ಎಂದೂ ಕೇಳಿದರು ಪುರೋಹಿತರು.

“ಚೆನ್ನಾಗಿದೀನಿ. ನಿಮ್ಮ ಆಶೀರ್ವಾದದಿಂದ. ಆದರೆ ಪುರೋಹಿತರೇ? ನೀವು ದೇವರಂಥಾ ಮನುಷ್ಯರು. ಇತರರು ಮಾಡಿದ ತಪ್ಪುಗಳಿಂದ ನೀವು ಪ್ರಯೋಜನ ಪಡೆಯಲಾರಿರಿ ಎಂದುಕೊಂಡಿದ್ದೆ” ಅಂದ ಶಾಮರಾಯ.

“ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಕಣಯ್ಯ? ಇಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೆ ಕುಂಭೀಪಾಕಕ್ಕೆ ಬೀಳಬೇಕಾಗುತ್ತೆ” ಎಂದು ಪುರೋಹಿತರಂದರು.

“ಹಾಗಾದರೆ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ನನ್ನ ಮಮವೆ ಮಾಡಿರುವರಲ್ಲ! ಆಗ ನಿಮಗೆ ದಕ್ಷಿಣ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ? ಅದನ್ನ ಹಿಂತಿರುಗಿ ಕೊಡಿ” ಎಂದ ಶಾಮರಾಯ.

ಪ್ರಸನ್ನನ ಪರೀಕ್ಷೆ

ಶೀನಣ್ಣನಿಗೆ ದೆಸೆ ತಿರುಗಿರಲೇಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಏರ್‌ಕ್ರಾಫ್ಟ್ ಬಿಟ್ಟು ನಮ್ಮೊಂದಿಗೆ ಬಂದಾಗ ಕೈ ಖರ್ಚಿಗೆಂದೂ ಮಾರಿದ ವಾಚ್ ಹೋದಾಗಿನಿಂದ ಭಣ ಭಣವಾಗಿದ್ದ ಅವನ ಕೈ ಈಗ ಹೊಸದೊಂದು ವಾಚಿನಿಂದ ಅಲಂಕೃತವಾಗಿರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ ಈ ಕೇಡುಗಾಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿದಿನ ಹತ್ತು ರೂಪಾಯಿ ಕೂಲಿಕೊಟ್ಟು ತೋಟದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸಲು ದಂಡೂ ಸಿಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಮಗನ ಮಂಜಿ ಮಾಡಲು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಸಾಲ ಕೊಡುವವರು ಹುಟ್ಟುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೆ ಅವನು ಐವತ್ತೆರಡನೆಯ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಹನ್ನೆರಡು ವಂಕಳನ್ನು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟು ಹನಿಮೂನಿಗಾಗಿ ಹಂಪೆಗೆ ಹೋಗುವುದು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಪಕ್ಷ ಮೇಲಿನ ಎಲ್ಲ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದು ಹೆಚ್ಚಲ್ಲ ಎಂದರೂ, ಪ್ರಸನ್ನನನ್ನು ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಕಳಿಸಲು ಎದೆ ಬರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.

ಪ್ರಸನ್ನನೊಬ್ಬ ಶಿಶು ಭಯಂಕರ. ಅವನು ಫಸ್ಕಾಸಿನಲ್ಲಿ S.S.L.C. ಪಾಸಾಗದಿದ್ದರೆ ತಾನು ಮೀಸೆ ಬೋಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವೆನೆಂದು ನಮ್ಮ ಹೊಟ್ಟೆ ಸಾಹುಕಾರ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಎಂದರೆ P.C.M. ನಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಕನ್ನಡ, ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮತ್ತು ಕೋರ್ ಸಬ್ಜೆಕ್ಟುಗಳ ಬಗೆಗೆ ಈ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ ಅನ್ವಯಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮೊರ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಳೆದ ವರ್ಷ P ಮತ್ತು C ಗಳಿಗೆ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರೇ ಇರಲಿಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನು ನೆನಪಿನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಿ.

ವಿಚಿತ್ರ ದುರ್ಗ ಸೆಂಟರಿಗೆ ನಮ್ಮೂರು S.S.L.C. ಹುಡುಗರು ಹೋದರು. ಅವರ ಜೊತೆ ಕಳಿಸಿದ್ದರೆ ಶೀನಣ್ಣನಿಗೆ ಇಷ್ಟತ್ತು ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚಾಗಬಹುದಾಗಿತ್ತು ಹುಡುಗ ವಾಪಸ್ ಬರುವುದರಲ್ಲಿ ಏನೂ ಸಂಶಯವಿರಲಿಲ್ಲ. ವಿಚಿತ್ರ ದುರ್ಗ ಕಾಂಗೋ ಅಲ್ಲ, ವಿಯಟ್ನಾಂ ಅಲ್ಲ, ಹೆಗ್ಗಡದೇವನ ಕೋಟೆಯ ಕಾಡೂ ಅಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ನರ ಭಕ್ಷಕ ಹುಲಿಗಳಾಗಲಿ, ದಂಗೆಕೋರ ನಾಗಗಳಾಗಲಿ ಮಿಜೋಗಳಾಗಲಿ ಇಲ್ಲ.

ಪಂಚವಂಕೆ ಬಂದ ಗುರು ಹಾಗೆ ಪ್ರೇರಿಸಿದನೋ, ಜನ್ಮ ಶನಿಯೋ, ಗಾಢಾಸ್ತ ಶುಕ್ರನೋ, ವ್ಯಯದಲ್ಲಿದ್ದ ನೀಚ ಕುಜನೋ ಯಾರೋ ಏನೋ ಶೀನಣ್ಣನಿಗೆ ಬ್ರೇನ್ ವೇವ್ ಕಳಿಸಿದರು. ಹೋಟೆಲ ಊಟ ಆರೋಗ್ಯಕರವಲ್ಲ ಆದುದರಿಂದ ಮನೆಯಲ್ಲೇ ಅಡಿಗೆಗೆ ಏರ್ಪಾಟು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದ ಶೀನಣ್ಣನ ಮಾತಿಗೆ ಸ್ಥಳದ ಶಾನುಭೋಗರು, ಪರಸ್ಥಳದ ಮೇಷ್ಟರು, ಫಾರೆಸ್ಟ್ ರೇಂಜರು, ದಫೇದಾರರು,

ಎಕ್ಸೈಜ್ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರಂ ಎಲ್ಲರೂ ಅನುಮೋದಿಸಿದರು. ದುರ್ಗದಲ್ಲಿ ಶೀನಣ್ಣನ (Mark well Metellus cimber !) cousin ಬ್ರದರ್ ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಪಕ್ಕದ ಕಾಂಪೌಂಡಿನಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಮಾವ (ಅವನು ವೇಷ್ಪರಂ) ಇದ್ದಾನೆ. ಶೀನಣ್ಣನಿಗೆ ಕಸಿನ್ ಬ್ರದರ್ ಇದ್ದ ಮೇಲೆ ನನಗೆ empty father-in-law (ಖಾಲೀ ಮಾವ) ಇದ್ದಾನೆಂದೇ ಹೇಳಬಹುದಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಮಾವನ ಮನೆಯಲ್ಲೇ ಅಡಿಗೆ. ಕಸಿನ್ ಬ್ರದರ್ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಓದು ಎಂದೂ ತೀರ್ಮಾನವಾಯಿತು.

ಆದುದರಿಂದ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಪ್ರಸನ್ನ ಹೊರಟಾಗ ಅವನ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಹೋದವರ ಪಟ್ಟಿ ಇಂತಿದೆ.

(ಅ) ಶೀನಣ್ಣ, ಶ್ರೀಮಂತಿ ಶೀನಣ್ಣ, ಅವರ ಹತ್ತು ಮಕ್ಕಳು (ಹಿರಿಯ ಮಗ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣ ಊರಿನಲ್ಲಿ ಪಶುಪಾಲನೆ ಮತ್ತು ಗೊಲ್ಲರ ಹಟ್ಟಿ ಹೊಲಗಳ ಉಸ್ತುವಾರಿ ಗೆಂದೂ ಇದ್ದ).

(ಆ) ಪ್ರಸನ್ನನ ಮಿತ್ರ (ಹ) ರಾವಿ. (ಅವನೂ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಕಟ್ಟಿದ್ದ) ಅವನ ತಾಯಿ ಮತ್ತು ಅಕ್ಕ.

(ಇ) ಈ ಖರ ದೂಷಣರ ಜೊತೆಯು ತ್ರಿಶಿರ ಎಂದರೆ (ಕೂಳು) ಪಾಂಡಿ. ಅವನ ಅಜ್ಜಿ ಮತ್ತು ಅತ್ತೆ.

(ಈ) ವಿಚಿತ್ರದುರ್ಗದಲ್ಲಿ ಹಾಲು ಸಿಕ್ಕದಿರುವುದರಿಂದ ಶೀನಣ್ಣನ ಎಮ್ಮೆ.

ಅಂತೂ ಇಷ್ಟತ್ತು ಜನ ಹೋಗಿ ನಮ್ಮ ಮಾವನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಬೀಡು ಬಿಟ್ಟರು. ಅವರನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸಲೆಂದೂ ನಮ್ಮ ಮಾವ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನೂ ಮಕ್ಕಳನ್ನೂ ತವರೂರಿಗೆ ಕಳಿಸಿದ್ದ. ಈ ದಿಬ್ಬಣದ ಜನರನ್ನೂ ಬೀಡಿನಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟು ಶೀನಣ್ಣ ತನ್ನ ಕಸಿನ್ ಬ್ರದರಿನ ಮನೆಗೆ ಹೋದ. ಆತನೂ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನೂ ತವರೂರು ಮನೆಗೆ ಕಳಿಸಿ ಮಿತ್ರರೊಡನೆ ಹರಟೆ ಹೊಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ. ಶೀನಣ್ಣ ಹೋದಕೂಡಲೇ ಆತ ಇಸ್ಪೀಟ್ ಆಟಕ್ಕೆ ಅವನನ್ನು ಆಹ್ವಾನಿಸಿದ. ಇಷ್ಟತೆಂಟರ ಆಟಕ್ಕೆ ಶೀನಣ್ಣ ಕುಳಿತು ಲೋಕವನ್ನೇ ಮರೆತ ಶೀನಣ್ಣನ ಸಹಸ್ರನಾವುಗಳಲ್ಲಿ ಇಸ್ಪೀಟ್ ಜೋಯಿಸರೂ ಎಂಬುದೂ ಒಂದು.

ಬೀಡಿನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಬಂದಿರಲಿಲ್ಲ. ಇಡೀ ವರ್ಷವೇ ಮಳೆ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಏನು ಮಾಡಿತು ? ಪಕ್ಕದಲ್ಲೇ ಇದ್ದ ಬಾವಿಯಿಂದ ನೀರು ಸೇದುವ ಕೆಲಸ ಪ್ರಸನ್ನನಿಗೇ ಬಿತ್ತು. ನೀರು ಸೇದಿ, ಅಕ್ಕಿ ತೊಳೆದು ಕೊಟ್ಟು ಓದಲು ಹೋಗುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಕರೆಂಟ್ ಹೋಯಿತು. ಸೀಮೇ ಎಣ್ಣೆ ತರಲು ಪ್ರಸನ್ನನೇ ಹೋದ. ಅಡಿಗೆಯಾದರೂ ಇಸ್ಪೀಟ್ ಜೋಯಿಸರೂ ಬೀಡಿಗೆ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಅವರನ್ನು ಕರೆದು ತಂದದ್ದಾಯಿತು. ಕಾಲು ತೊಳೆದು ಇನ್ನೇನು ಉಟಕ್ಕೆ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಜೋಯಿಸರೂ.

“ಪ್ರಸ್ತೀ ಎಮ್ಮೆಗೆ ಹುಲ್ಲು ಹಾಕಿದೆಯಾ ?” ಎಂದರು.

“ಹುಲ್ಲು ತರಲಿಲ್ಲ” ಎಂದ ಪ್ರಸ್ತೀ.

ಆ ಮೂಕ ಪ್ರಾಣಿಯನ್ನು ಉಪವಾಸ ಕೆಡವಿ ತನಗೆ ಊಟವೇ !

“ಬಾರೋ ಪ್ರಸ್ತೀ ಹುಲ್ಲು ತರೋಣ” ಎಂದು ಶೀನಣ್ಣ ಮಗನೊಡನೆ ಪೇಟೆಗೆ ಹೋಗಿಯೇ ಬಿಟ್ಟ. ಹಿಂತಿರುಗಿ ಬಂದ ಶೀನಣ್ಣ ಮಗನಿಂದ ಜೋಳದ ದಂಟನ್ನು ತುಂಡುಮಾಡಿಸಿ ಎಮ್ಮೆಗೆ ಹಾಕಿಸಿ ಒಳಕ್ಕೆ ಕಾಲಿಟ್ಟ.

“ಲೇ ಬಡಿಸಿ” ಎಂದು ಕೂಗಿದರು.

“ಅಮ್ಮನಿಗೆ ತಲೆ ತಿರುಗಿ ಮಲಗಿದ್ದಾಳೆ” ಎಂದಳು ಶೀನಣ್ಣನ ಹಿರಿಯ ಮಗಳು

“ನೀನೇ ಬಡಿಸಮ್ಮ” ಎಂದ ಶೀನಣ್ಣ.

“ಅನ್ನ ಆಗಿಲ್ಲ.”

“ಯಾಕೆ ? ಆಗಲೇ ಆಗಿತ್ತಲ್ಲ”

“ಇಲ್ಲ. ವೇಷ್ವರ ಹೆಂಡತಿಯ ಸೋದರತ್ತೆ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಜೊತೆ ಅವರ ನಾಲ್ಕು ಮಕ್ಕಳು ಬಂದರು. ಅವರಿಗೆ ಊಟಕ್ಕೆ ಬಡಿಸಿದಮೇಲೆ ಅಮ್ಮ ಮಲಗಿ ಕೊಂಡಳು ನಾನು ಅನ್ನಕ್ಕೆ ಇಟ್ಟೆ.”

“ರಾಮಿ, ಪಾಂಡಿ ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದರು ?”

“ಸೆಕೆಂಡ್ ಮೋ ಸಿನಿಮಾಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ.”

“ಶುದ್ಧ ಪೋಲಿಗಳು. ನಾಳೆ ಪರೀಕ್ಷೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು...”

ಪ್ರಸನ್ನನೂ ಶೀನಣ್ಣನೂ ಊಟ ಮಾಡಿ ಕಸಿನ್ ಬ್ರದರ್ ಮನೆಗೆ ಹೋದಾಗ ಹನ್ನೊಂದನೇ ಆಗಿರಬಹುದು ಇಸ್ಪೇಟು ಮಿತ್ರವೆಂದಲಿಯೂ ಅಪ್ಪ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಊಟ ಮುಗಿಸಿ ಬಂದಿತ್ತು.

ಇಸ್ಪೇಟು ಮತ್ತು ಶೀನಣ್ಣ ಇವರ ನಡುವೆ ಅನಾದಿಕಾಲದಿಂದ ಸಂಬಂಧವುಂಟು ಅವನು ಆಡುವುದು ಇಪ್ಪತ್ತೆಂಟರ ಆಟ.

ರಾಣಿಸಾಲ ಅಂದರ್ ಬಾಹರ್ ಪಿಕ್ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಅವನು ಆಡುವುದಿಲ್ಲ. ಅವನ ಪೂರ್ವಜರೂ ಆಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವರೂ ಸಹಾ ಇಪ್ಪತ್ತೆಂಟನ್ನೇ ಆಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅದರಲ್ಲೇ ಅವರು ಇದ್ದ ಆಸ್ತಿ ಸ್ಥಳ ಪೌರೋಹಿತ ವೇದಾಧ್ಯಯನಗಳನ್ನು ಹೋಮ ಮಾಡಿದರು. *ಅದನ್ನು ನೆನೆದಾಗ ಶೀನಣ್ಣನಿಗೆ ಅತಿಶಯ ಹೆಮ್ಮೆಯೊಂದಿಗೆ ಆನಂದಾನಂಭವವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದಮೇಲೆ ಶೀನಣ್ಣ ಮತ್ತೆ ಆಟಕ್ಕೆ ಕಂಠಿತನೆನ್ನುವುದನ್ನು ಹೇಳಬೇಕೇ !

ಪ್ರಸನ್ನನನ್ನು ಇನ್ನೊಂದು ಕೋಣೆಗೆ ಓವಲು ಕಳಿಸಿದರು. ಅಲ್ಲಿ ಬಲಿಷ್ಟ ಬರಗಿತ್ತು. ಆದುದರಿಂದ ಪ್ರಸನ್ನ ಮಲಗಿ ಸುಖನಿದ್ರೆ ಮಾಡಿದ. ಶೀನಣ್ಣ ಐದು ಗಂಟೆಯವರೆಗೆ ಇಸ್ಪೀಟು ಆಡಿ ಪ್ರಸನ್ನನನ್ನು ಎಬ್ಬಿಸಿ ಮಲಗಿದ. ಪ್ರಸನ್ನ ಓದ ಲಾರಂಭಿಸಿದ. ಆರು ಗಂಟೆಯವೇಳೆಗೆ ರಾಮಿ ಬಂದು ಅವನನ್ನು ಕರೆದೊಯ್ದ. ಶೀನಣ್ಣನ ಜೊತೆಗೆ ಬಂದಿದ್ದ ಪಾರ್ಟಿಯ ಕೆಲವು ಮಹಿಳೆಯರು ತಾಂತ್ರಿಕ ಕಾರಣ ಗಳಿಂದಾಗಿ ಎಪ್ಪತ್ತೆರಡು ಗಂಟೆಗಳ ಕಾಲ ಮುಷ್ಕರ ಹೂಡಿ ಮಾರ್ಚೌಟ್ ಮಾಡಿದ್ದರು ಶೀನಣ್ಣನವರ ಧರ್ಮ ಪತ್ನಿಗೆ ತಲೆ ತಿರುಗುತ್ತಲೇ ಇತ್ತು. ಆದುದರಿಂದ ಪ್ರಸನ್ನನೇ ಕಾಫಿಮಾಡಬೇಕಾಗಿ ಬಂತು. ಕಳೆದ ವರ್ಷ ವಿಚಿತ್ರದುರ್ಗದಲ್ಲಿ ಮಳೆಯೇ ಬಾರದೆ ನಲ್ಲಿ ನೀರು ನಿಂತ ಸುದ್ದಿ ಲೋಕಕ್ಕೆ ತಿಳಿದಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ನೀರನ್ನೂ ಸೇದ ಬೇಕಾಯ್ತು. ಅಡಿಗೆಯನ್ನೂ ಪ್ರಸನ್ನ, ರಾಮಿ, ಪಾಂಡಿಗಳೇ ಮಾಡಬೇಕಾಯ್ತು.

ನೀವು ಕೇಳಬಹುದು ಮಹಿಳೆಯರು ಕೆಲವರು ಮುಷ್ಕರ ಹೂಡಿದ್ದರೂ. ಉಳಿದವರು ಏನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು ? ಅಡಿಗೆ ಮಾಡಲಿಲ್ಲವೇಕೆ ? ಅದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರವೂ ನಿಮಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ.

ಮಹಿಳೆಯರು ಮುಂದೆವರಿಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಹಿಂದೀ ಓದುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತೂ ಪುರುಷರ ದಬ್ಬಾಳಿಕೆಯನ್ನೂ ವಿರೋಧಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಎಷ್ಟೋ ವಯಸ್ಸು ಮಹಿಳೆ ಯರಿಗೆ ಅಡಿಗೆ ಮಾಡಲು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೆ ವಿಚಿತ್ರದುರ್ಗವು ಐತಿಹಾಸಿಕ ಸ್ಥಳ. ಅಲ್ಲಿನ ಕೋಟೆ ಕೊತ್ತಲಗಳು ಪುರಾತನ ದೇವಾಲಯಗಳು ಮ್ಯೂಸಿಯಂ ಮತ್ತು ಸಿನಿಮಾ ಮಂದಿರಗಳು ಜಗದ್ವಿಖ್ಯಾತವಾಗಿವೆ ದುರ್ಗಕ್ಕೆ ಹೋದಮೇಲೆ ಅವನ್ನು ನೋಡದೆ ಬರಲು ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯ ? ಅಲ್ಲದೆ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಇನ್ನು ಎರಡೇದಿನ ಉಳಿದಿದ್ದು ದರಿಂದ ಅಪ್ಪರೊಳಗೇ ನೋಡುವುದನ್ನು ನೋಡಿ ಮುಗಿಸಬೇಕು. ಪರೀಕ್ಷೆ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಹುಡುಗರ ಓದಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗಬಾರದು.

ಪ್ರಸನ್ನ, ರಾಮಿ, ಪಾಂಡಿ ಮೂವರೂ ಅಡಿಗೆಗೆ ಆರಂಭಿಸಿದರು. ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತಾದ ಮೇಲೆ ರಾಮಿ ಮತ್ತು ಪಾಂಡಿ ಐವತ್ತು ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಚಿನ್ನಿದಾಂಡಾ ಮ್ಯಾಚಿಗೆ ಹೋಗಿಬಿಟ್ಟರು. (ಕೂಳು) ಪಾಂಡಿಯ ಅಜ್ಜಿ ಮಾತ್ರ ಒಲೆಯ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹೋಯ್ತು. ಅದೋ ಹಣ್ಣು ಹಣ್ಣು ಮುದುಕಿ. ಹೆಚ್ಚೇನು ಹೇಳುವುದಿದೆ. ಅಡಿಗೆ ಆದಾಗ ಎರಡು ಗಂಟೆ. ಊಟ ಮುಗಿದಾಗ ಮೂರು, ನಾಲ್ಕು ಗಂಟೆಯಾದರೂ ಶೀನಣ್ಣ ಬರಲಿಲ್ಲ ! ಪ್ರಸನ್ನನೇ ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ಹೋದ. ಕಸಿನ್ ಬ್ರದರಿನ ಮನೆಗೆ ಬೀಗ ಹಾಕಿತ್ತು ! ಊರೆಲ್ಲಾ ಅಲೆದರೂ ಪತ್ತೆ ಹತ್ತಲಿಲ್ಲ. ಮನೆಗೆ ಬಂದು ವಿಷಯ ತಿಳಿಸಿದ. Mrs ಶೀನಣ್ಣ ಅಳಲಾರಂಭಿಸಿದರು. ಪ್ರಸನ್ನನೂ ಅಳಲಾರಂಭಿಸಿದ. ನಮ್ಮ ಮಾವ ಮನೆಗೆ ಬಂದು ನೋಡಿದಾಗ ಅವನಿಗೆ ದಿಗ್ಭ್ರಮೆಯಾಯ್ತು. ಪ್ರಸನ್ನನನ್ನು ಗೌರಿಶಂಕರ ಬಸ್ಸಿಗೆ ಊರಿಗೆ ಕಳಿಸಿದ. ಪ್ರಸನ್ನ ಊರಿಗೆ ಬಂದಾಗ ನಮಗೆಲ್ಲಾ

ದಿಗ್ಭ್ರಮೆಯಾಯಿತು. ಶೀನಣ್ಣ ಊರಿಗೂ ಬಂದಿರಲಿಲ್ಲ. ಪ್ರಸನ್ನ ವಂತೆ ದುರ್ಗಕ್ಕೆ ಹೋದ. ವಂನೆಗೆ ಹೋದಾಗ ಶೀನಣ್ಣ ಕಾಲರುದ್ರನಂತೆ ಗರ್ಜಿಸಿದ.

“ಪೋಲಿ ಮುಂಡೇಗಂಡ, ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದೆ. ನಿನಗ್ಯಾಕೆ ಓದು ? ನಾಳೆ ಪರೀಕ್ಷೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಒಂದು ಪೇಚಾದ್ರೂ ಓದದಿದ್ದೆ ನೀನು ಪಾಸಾಗದು ಹೆಂಗೆ ? ದನ ಕಾಯು ಹೋಗು ? ಯಾರಿಗೂ ಬುದ್ಧಿ ಇಲ್ಲ. ನಾನೇನು ಓಡಿಹೋದೆ ಅಂತ ತಿಳಿಯೋದೋ ಏನೋ ? ನಾನೇನು ಬೇಜವಾಬ್ದಾರಿ ಲಘಂಗ ಅಂದ್ಕೊಂಡೋ ಏನೋ ?”

ಪ್ರಸನ್ನ ಏನೂ ಎಂದುಕೊಂಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಕಳೆದುಹೋದ ತಂದೆ ಸಿಕ್ಕದ್ದರಿಂದ ಅವನಿಗೆ ಪರಮಾನಂದವಾಗಿತ್ತು. (ಸಶೇಷ)

ಅ. ರಾ. ಸೇ.

ಹಿಂದಿಯಾತ :

ರಷ್ಯದವ ಸಹ ಬರೆದಿರುವನು
ಹಿಂದಿ ನಿಘಂಟು
ಹೋದಂದೇನು ? ಹಿಂದಿಯಾನು
ಕಲಿತರೆ ತಮಿಳಿನ ಗಂಟು

* * * *

ಕಾಲಿಂದ ಒದ್ದು
ಕಾಲಿಗೆ ಬಿದ್ದು
ಬೆನ್ನಿಗೆ ಗುದ್ದಿ
ಹಣವನು ತೆತ್ತಿ
ಗೆದ್ದನಾ ಮಂತ್ರಿ !

—ಬಿ. ನ. ಮೂರ್ತಿ

* * * *

— — —

ಮೈಲಾರಯ್ಯ ಮರೆಹೊಕ್ಕ !

ಹುಟ್ಟುವಾಗಲೇ ಪೈಪೋಟಿಯೇ ? ಒಬ್ಬಳು ಹುಟ್ಟಿದ ಒಂದೂವರೆಯೋ ಎರಡೋ ವರ್ಷಗಳವೇಲೆ ಇನ್ನೊಬ್ಬಳು ಹುಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಆಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲವೇ ? ...ಉಹು ! ಸರಸು ಹುಟ್ಟಿದ ಏಳೇ ನಿಮಿಷಕ್ಕೆ ನರಸುವಿನ ಜನನ. ಈ ಘಟವಾಣೀದ್ವಯಕ್ಕೆ ಜನ್ಮ ಕೊಡುವುದರಲ್ಲಿ ಅವರಮ್ಮ ಅಂಬಮ್ಮ ಜೀವ ಉಳಿಸಿಕೊಂಡದ್ದೇ ಹೆಚ್ಚು ಪಾಪ !

ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆ ಬರುವಾಗಲೇ ಈ ಆತಂಕವೆಂದವೇಲೆ, ಬೆಳೆಯುವಾಗ ಬಣ್ಣ ಸ ಬೇಕೇ ? ಒಂದೇ ತರಹ ಅಂಗಿ, ಒಂದೇ ಮಾದರಿ ಫ್ರಾಕು, ಒಂದೇ ರಂಗಿನ ಸಾಕ್ಷು, ಒಂದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸಿಂಬಳ, ಒಂದೇ ವಾರದಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರಿಗೂ ಧಡಾರ, ಒಂದೇ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರಿಗೂ ನಾಯಿ ಕೆಮ್ಮಲು ! ಸೀತಾಳೆ, ಟಾನ್ಸಲ್ನು ಇಸಬು, ಫ್ರಾಕ್ಟರು ಎಲ್ಲತರಲ್ಲೂ ಒಬ್ಬರ ಹಿಂದೆ ಒಬ್ಬರು !

ಓದಿನಲ್ಲೂ ಇದೇ ರೀತಿಯ ಸ್ಪರ್ಧೆ. _ ನರಸು ಪಾಸಾದಾಗ ಸರಸು ಫೇಲೂ. ಸರಸು ಪಾಸಾಗುವವರೆಗೆ ನರಸು ಫೇಲಾಗಿ ಅದೇ ಕ್ಲಾಸಿನಲ್ಲಿ ಕಾದಿರುವಳು. ಹೀಗೆ ಪೈಪೋಟಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಗಿದ ಅವರ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಹೈ ಸ್ಕೂಲ್ ಗರಿಯನ್ನು ದಾಟುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಎರಡು ದಶಕ ವಯಸ್ಸಾಯ್ತು !

ತಂದೆ ತಮ್ಮಯ್ಯ, ಈ ಕನ್ಯಾದ್ವಯವನ್ನೂ ಮನೆಯಿಂದ ಸಾಗಹಾಕುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ ; ಏಕೆಂದರೆ ಪೈಪೋಟಿಯಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಅವರ ಸಂಗೀತಾಭ್ಯಾಸ, ಒಬ್ಬರ ಕಂಠ ಇನ್ನೊಬ್ಬರು ಮುಚ್ಚುವ ಪ್ರಯತ್ನದಿಂದ ಪಾಠ ಓದುತ್ತಿದ್ದ ರಭಸ—ಇವುಗಳ ಫಲವಾಗಿ ನೆರೆಹೊರೆಯವರು ನೋಟೀಸು ಕೊಡಿಸಿದ್ದರು—ಮನೆ ಮಾಲೀಕನಿಂದ !

ಅಂಬಮ್ಮನಂತೂ ಅವಳಿ ಮಕ್ಕಳನ್ನೂ ಹೆತ್ತಳೆಂದರೆ ಅವರನ್ನೂ ಕೈಹಿಡಿಯುವ ಕಂಠಿಗಳೂ ಅವಳಿ ಸಿಕ್ಕುವುದು ಸಾಧ್ಯವೇ ? ಮಿಡಲ್ ಸ್ಕೂಲ್ ಮಾಸ್ಟರ್ ಮೈಲಾರಯ್ಯ ಮೊದಲು ಸಿಕ್ಕಿದವ, ಸರಸುವಿಗೆ ಮಾಂಗಲ್ಯ ಕಟ್ಟಲು. ಸರಸುವಿನ ಧಾರೆ ಆಗುವಷ್ಟು ಕಾಲವೂ ಕೊಠಡಿಯಲ್ಲಿ ಕೂತು ಕಣ್ಣೀರು ಧಾರೆ ಸುರಿಸಿದಳು ನರಸು ! ಅಂಬಮ್ಮ ಸೂತಕದ ಕಳೆಹೊತ್ತು ತಿರುಗಿದಳು !

ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ಬಾರಿ ಸರಸುವಿನ ಹಿಂದೆ ಬಿದ್ದಳೆಂದರೆ ನರಸುವಿಗೆ ಸಂವೃತ್ತಿರಲಿ ಸಾಧ್ಯವೇ ? ಮನೆಯೊಳಗೆ ಕಹಿ ವಾತಾವರಣ ; “ನೀವು ನನಗೆ ಮಹಾ ಪರಾಧ ಮಾಡಿದಿರಿ !” ಎನ್ನುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದ ನರಸುವಿಗೆ ಹೆದರಿದ ತಮ್ಮಯ್ಯ ಮತ್ತೆ ಮೂರೇತಿಗಳೊಳಗೆ ಮತ್ತೊಬ್ಬ ವರನನ್ನು ತಂದೇಬಿಟ್ಟ. ಸಂವೃ ಹೂರ್ತದಲ್ಲಿ ನರಸು ನರಹರಿ ದಂ-ಪತಿಗಳಾದರು.

ಮೈಲಾರಯ್ಯ ಮಹಾ ಸಾಧು. ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಗುವ ಮಾರಿಯನ್ನೂ ಮನೆಗೆ ಆಹ್ವಾನಿಸುವ ಪೆಚ್ಚಕಳೆ !...ತಾನಿದ್ದ ಅವಳೀಮನೆಯಮಗ್ಗುಲ ಜವಳಿ ಮನೆ ಖಾಲಿಯಿದೆಯೆಂದೂ ನರಹರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದ. ಅವನಪರ ಮನೆಮಾಲೀಕನಿಗೆ ತಾನೇ ಅಡ್ವಾನ್ಸ್ ಕಟ್ಟಬಂದ. ಅವರ ಸಂಸಾರಕ್ಕೆ ಸೌದೆ ಹೊತ್ತುತಂದ ಹಾಕಿದ, ಸೈಕಲ್‌ಗೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ; ಅಡಿಗೆಮನೆ ಚಿವಟಿವರಿಸಿದ, ವರಾಂಡದ ಬಾಗಿಲೆತ್ತಿದ, ರೂಮಿನ ಚಿಲಕ ಸರಿಮಾಡಿದ, ದೀಪದ ಬಲ್ಲು ತೊಳೆದ, ಮಾವಿನಸೊಪ್ಪಿನ ತೋರಣ ಕಟ್ಟಿದ !

ಮತ್ತೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು ಹಳೆಯ ಹಾಡು ನರಸು-ಸರಸುಗಳ ಪೈಪೋಟಿ. ಮೂರು ತಿಂಗಳಿಂದ ಮುಚ್ಚಟ್ಟೆಯಾಗಿ ಮನೆವಾರ್ತೆ ನಡೆಸಿದ್ದ ಸರಸು ಮಂನಿಸಿ ಕೊಂಡು ಕೂತಳು. “ಯಾಕೆನ್ನಮನದನ್ನೆ ?” ಎಂದ ಮೈಲಾರಯ್ಯ ಯಾವದೋ ಹಳಸಿದ ಕವನದ ಸಾಲು ನೆನೆಸಿಕೊಂಡು “ನರಸು ಯಜಮಾನ್ಯ ನೋಡಿ, ಮುದ್ದಾದ ಅನ್ನಪೂರ್ಣೆ ತೆಕ್ಕೊಟ್ಟಿದಾರೆ !” ನಿಟ್ಟುಸಿರಿಟ್ಟಳು.

“ನಿನಗೇನು ಕಡಿಮೆ ? ಕಾಶೀಲಿ ತಂದ ನಾಲ್ಕು ಅನ್ನಪೂರ್ಣೆನೂ ನಿನಗೇ ಕೊಟ್ಟಿದಾಳೆ ಅವಮ್ಮ ? ಗೌರೀ ಪೆಟ್ಟೇಲಿಲ್ಲೇ ?”

“ಆ ಅನ್ನಪೂರ್ಣೆ ಕಟ್ಟೊಂಡೇನು ಮಾಡಲಿ ? ಆಷ್ಟಕ್ಕೂ ನಾಲಕ್ಕು ಯಾರಿಗೆ ಬೇಕಿತ್ತೆ-ಹಂಣಿಸೇಹಣ್ಣು ದಂಡ, ತೊಳೆಯುಕ್ಕೆ ಶ್ರಮ !...ನರಸೂ ಮನೇದು ಅನ್ನ ಪೂರ್ಣ ಕುಕ್ಕರು.”

ನಲಿಮೆಯ ನವನವೀನ ಸಂಸಾರ ; ಹೆಣ್ಣು ಬಿಸುಸುಯ್ದರೆ ಗಂಡಿಗೆ ಹಾನಿ ತಟ್ಟಿತು ಎಂದುಕೊಂಡ ಮೈಲಾರಯ್ಯ ಸಂಜೆಗೆ ಒಂದೂ ಅನ್ನಪೂರ್ಣ ಕುಕ್ಕರ್ ತಂದ ಮೊರದಗಲ ಮೊಗದ ಮಂಡದಿಯನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಗ್ಗಿದ. ಆತನಿಗೆ ಸ್ವರ್ಗ ಎಂಟೇ ಸೆಂಟಿಮೀಟರಾಚೆ ಇದೆಯೆಂದೆನಿಸಿತು.

ಪೈಪೋಟಿ ಅನ್ನಪೂರ್ಣೆಗೇ ಮುಕ್ತಾಯವಾಗಿದ್ದಿದ್ದರೆ ಮೈಲಾರಯ್ಯ ಅದೃಷ್ಟ ವಂತನೇ ಆಗಿರುತ್ತಿದ್ದ. ಆದರೆ ಅದು ಅಲ್ಲಿಗೆ ನಿಲ್ಲಲಿಲ್ಲ. ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್‌ದಾರ, ಪರ್ಸಿನ ಮಣ, ಕಪ್ಪೆಚೆಪ್ಪು, ಡ್ರೇಲಾನ್ ಸೀರೆ, ಟುಬೈಟು ವಾಯಿಲ್ಲೂ, ರ್ನಲ್ ರ್ನಲ್ ಗೆಜ್ಜೆ ಚೈನಂ, ಗಿರಕಿ ಚಪ್ಪಲಿ ಒಂದೇ ಎರಡೇ ! ನರಸುವಿನ ತಾಳಕ್ಕೆ ಸರಸು ಹಿಮ್ಮೇಳಿ ಕಾಲಿಗೆ ತೊಡರಿದ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ದಾರದ ಕುಂಡಂಗಳು, ಪಲ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಡಿದ ಮಣೆಗಳು

ಮನೆಯೆಲ್ಲ ಓಡಾಡಿದ ಕಪ್ಪೆಚಿಪ್ಪಿನ ಹುಳುಗಳು, ಯಾವುದಕ್ಕೂ ಜಗ್ಗಿಲ್ಲ ಸರಸುವಿನ ಉತ್ಸಾಹ. ಶಾಲೆಯಿಂದ ಬಂದು ಮನೆಯೊಳಕ್ಕೆ ಹೆಜ್ಜೆಯಿಡಲು ಹೆದರುತ್ತಿದ್ದ, ಪ್ರಾಣ !

ಧುಮ ಧುಮ ಗುಟ್ಟುತ್ತಿದ್ದವು ಸರಸು ; ಸೊರಸೊರ ಮೂಗೆಳೆಯುತ್ತ ಕಾಫಿ ಕುಕ್ಕಿದಳು ; ಸೆರಗಿನ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣೊರೆಸಿದಳು.

“ಯಾಕೆ ಸರಸೂ ?” ಹೆದರುತ್ತಲೇ ಕೇಳಿದ.

“ಸುಡು ಬೇಸಗೆ-ಇದ್ದಿಲ್ಲ ಹಬೆ-ಮೈಯೆಲ್ಲ ಉರಿ.” ಉಸರಿದಳು, ಹವಾಮಾನದ ವರದಿಗಾರನಂತೆ.

“ಹೆಹ...ಈ ಸಾರಿ ಬೇಸಿಗೆ ತೀಕ್ಷ್ಣ. ಮಳೆಯಿಲ್ಲ” ಹಲ್ಲು ಕಿರಿದ ಮೈಲಾರಯ್ಯ ಸನ್ನಿವೇಶದ ಹಿನ್ನೆಲೆ ಅರ್ಥವಾಗದೆ.

‘ಸರಸು ಮನೆಯಲಿ ನೋಡಿ ಬನ್ನಿ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಕ್ ಸ್ವಿಚ್ ತಂದಿರಿಸಿದಾರೆ. ಸ್ವಿಚ್ ಹಾಕಿದರೆ ಅಡಿಗೆ ತಿಂಡಿ ಆಗಿಹೋಗುತ್ತೆ. ಕೈಮುಸಿ ಮೈ ಬಿಸಿ ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲ.’

ಮೈಲಾರಯ್ಯನ ಕೈಲಿದ್ದ ಕಾಫಿ ಕಪ್ಪು ನಡಂಗಿತು. ನೂರು ರೂಪಾಯಿನ ಸ್ವಿಚ್ ಎಲ್ಲಿಂದ ತಂದಾನು ?

“ನೀನು ತಂಬ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಸರಸೂ-ನರಸು ತರಹ ಒಡ್ಡಿ ಅಲ್ಲ. ಕರೆಂಟಿನ ಸಹವಾಸ ಕಷ್ಟ ; ಪಾಕ್ ಗೀಕ್ ಹೊಡೆದರೆ...?”

ಎಂದು ನುಣುಚಿಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿ ವಿಫಲನಾದ. “ಕಂತುಪಿತಾ ! ನೀನೇ ಗತಿ !” ಎಂದುಕೊಂಡು ಕಂತಿನ ಮೇಲೊಂದು ಕರೆಂಟ್ ಒಲೆ ತಂದು ಹೂಡಿದ.

ಮತ್ತೊಂದು ತಿಂಗಳು ಶಾಂತಿ ; ಮತ್ತೆ ಮೌನವ್ರತಾರಂಭ ! ಸರಸು ಘಳಿಗೆ ಗೊಮ್ಮೆ ಅಂಗೈ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವಳು ; ‘ಉಫ್’ ಎಂದು ಊದುವಳು. ಕಂಡೂ ಕಾಣದಂತೆ ನಟಿಸಿದ ಗಂಡನ ಭಂಡತನಕ್ಕೆ ಕೆಂಡವಾದಳು !

“ಕಾಣ್ವಲ್ವೇನೋ ?”

“ಏನು ?”

“ಕೈಗಳು !”

“ಹೆಹ...ಕೆಂಪಗೆ. ಒಳ್ಳೇ ತಾವರೆ ಹೂವಿನ ಹಾಗಿವೆ !”

“ಹೂವಲ್ಲ, ಹಣ್ಣು ! ಬೆಂದು ಹೊಪ್ಪಳೆ ಒಡೆದು ಕೂತಿವೆ !”

“ಛೇಛೇ ಹೌದೇ ? ಯಾಕಾಯ್ತು ?”

“ಇನ್ನೇನಾದೀತು ? ನಿತ್ಯ ನಿಮಗೆ ಬೆಳಗಾದರೆ ಇಡ್ಲಿ, ದೋಸೆ, ವಡೆ, ಹವಣಿಸ ಬೇಕಲ್ಲ ರಂಭೀ ರಂಭೀ ಕೈ ಈ ಗತಿ ಆಯ್ತು !...ನರಸೂ ಯಜಮಾನ್ಯ ನೋಡಿ,

‘ಮಿಕ್ಸರ್’ ತಂದೊಟ್ಟಿದಾರೆ, ಪ್ರೀತಿ ಅಂದರೆ ಹಾಗಿರಬೇಕು, ಬರೀ ಬೂಟಾಟಿ ಮಾಡಿದರೆ ಏನು ಪ್ರಯೋಜನ ? ಬಟನ್‌ಮೇಲೆ ಬೆರಳು ವತ್ತಿದರೆ ಸಾಕು, ಹಾಕಿದ್ದೆಲ್ಲ ತಿರುವಿಹಾಕಿಬಿಡತ್ತೆ ; ನನ್ನ ಹಾಗೆ ಅವಳೇನಾದರೂ ರೆಟ್ಟಿ ನೋಯಿಸೋ ಬೇಕೇನು ?”

“ನೋಡು ಸರೋ ! ನರಹರಿ ಇನ್‌ಕಮ್ ಟಾಕ್ಸ್ ಇನ್‌ಸ್ಟೆಕ್ಟರು. ಸಾಮಾನ್ಯ ಪುಗಸಟ್ಟಿಯೋ? ಅರ್ಥ ಬೆಲೆಗೋ? ಸಿಕ್ಕುತ್ತೆ. ನನಗೆ ಮುನ್ನೂರು ನಾನೂರು ತೆತ್ತು ತರುಕ್ಕೆ ತಡೆಯೊಲ್ಲ !”

“ಮತ್ತೆ ?...ನರೋ ಎದುರಿಗೆ ನಗೆಪಾಟಲಲ್ಲ ?”

“ಹೆದರಬೇಡ, ಸುಮ್ಮನಿರು.”

ಸಮಾಧಾನ ಹೇಳಿದ ಮೈಲಾರಯ್ಯ, ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಕ್ ಪಾಪಿಟ್ಟಿದ್ದ ಗೆಲೆಯನೊಬ್ಬನ ಅಂಗಡಿಗೆ ನುಗ್ಗಿದ. ಖಾಲಿ “ಕ್ವಿಕ್‌ಮಿಕ್ಸ್” ರೊಟ್ಟಿನ ಡಬ್ಬ ತಂದೂ ಅಡಿಗೆವನೆ ಅಟ್ಟಿದ ಮೇಲಿಟ್ಟ.

“ಅದನ್ನ ತೋರಿಸೇ ನಿನ್ನ ತಂಗಿಗೆ ಡಬ್ಬ ಕೆಳಗಿಳಿಸದೆ ಇನ್ನಾವೇಲೆ ನಿನ್ನ ಮನೆ ‘ಮಿಕ್ಸರ್’ ನಾನು !” ಎಂದವನೇ ವರಳಿಗೆ ಒಂದೊಬ್ಬ ಉದ್ದಿನ ಬೇಳೆ ಸುರವಿಕೊಂಡು ಕೂತೇಬಿಟ್ಟ !

ಆವರಿಗ ಮೈಲಾರಯ್ಯ ನಿಜಕ್ಕೂ ಕಂಗಾಲಾಗಿದಾನೆ. ಆಯಾಷ್ಯ ತೀರಿದ ನರಹರಿ ಹಾರ್ಟ್ ಫೆಲ್ಯೂರ್ ಆಗಿ ತೀರಿಕೊಂಡ, ಅರೆ ಆಯಾಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ. ಇದರಲ್ಲಿ ಪೈಪೋಟಿ ಮಾಡಲಾರದ ಮೈಲಾರಯ್ಯ ಸ್ನೇಹಿತ ಮಾದೇವು ಮರೆಹೊಕ್ಕು ಮೊನ್ನೆಯಿಂದ ಅವನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಅವಿತಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ !

—ಟಿ. ಸುನಂದಮ್ಮ

ನಲ್ಲಿ ನೀರು

ನಲ್ಲಿ ನೀರೊಳಗೋ

ನೀರು ನಲ್ಲಿಯೊಳಗೋ

ನಲ್ಲಿ ನೀರು ಎರಡೂ

ನಿನ್ನ ಕಣ್ಣೊಳಗೋ

ಒಂದನೂ ಅರಿಯೆನೋ—

ಹೆ. ಮಾಸ್ತರ ಪತ್ರಕ್ಕೊಂದುತ್ತರ

ಕೊರವಂಜಿ ಸಂಪಾದಕರ ಸಮಕ್ಷಮಕ್ಕೆ,

ಹೇ ಸ್ವಾಮಿನ್,

ನಿಮ್ಮ ಸಂನಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಮೂ. ಪ್ರೊ. ಶಾ. ಹೆ. ಮಾ ನಾರಾಯಣಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ವರ ನಿವೇಧನೆ ಓದಿದೆ. ಅತೀವ ದುಃಖವಾಗಿ ಅಳಂ ಬಾರದಿದ್ದರೂ, ಅವರ ಅಡಚಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಹಭಾಗಿಯಾಗಿದ್ದೇನೆಂದು ತಿಳಿಸಲೂ ಸಂತೋಷಿಸುತ್ತೇನೆ. ಶಿಕ್ಷಕರ ಗೋಳಲ್ಲಿ ಸಹೃದಯರಾದ ಜನತೆಯಲ್ಲದೆ ಯಾರೂ ತಾನೆ ಭಾಗವಹಿಸಬೇಕು ? ಬಡ ಹೆ, ಮಾ. ರ ಸಂಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ನಿವಾರಿಸಬಲ್ಲ ಕೆಲವು ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ವಿನಂತಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಅವಲಿನಲ್ಲಿ ತಂದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಧೀರ್ಘದಂಡ ಧನ್ಯವಾದಗಳು.

ಶ್ರೀಮಾನ್ ಹೆ. ಮಾ. ನಾರಾಯಣ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು ತಮ್ಮ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ, ಸರೋಟಿನಲ್ಲಿ ಹೋಗುವ ಮುನಿಷಿ, ನಡೆದಂಬರುವ ಜಡ್ಡಿ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿ, ಆ ಜಡ್ಡಿ ಸಾರೋಟಿನ ಗಾಲಿಗೆ ತಲೆ ಬಲಿ ಕೊಟ್ಟುದನ್ನು ಜ್ಞಾಪಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಬಹಳ ಹಳೆಯ ಉದಾಹರಣೆ. ಅತೀ ಇತ್ತೀಚಿನ ಘಟನೆಗಳು ಹೀಗಾಗಿಲ್ಲ. ಉದಾ : ಹಳೇ ಮೈಸೂರಿನ ಜವಾನರ ಟರಲಿನ್ ಪರ್ತ್, ಉಲ್ಲನ್ ಪ್ಯಾಂಟನ್ನು ನೋಡಿ ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದ ಟೋಪಿ ಮತ್ತು ಧೋತರದ ಗಮನಸ್ತರು, ಜವಾನರ ಉಲ್ಲನ್ ಪ್ಯಾಂಟಿನಿಂದ ಉರುಲಂ ಬಿಕ್ಕಂಡಿಲ್ಲವೆಂಬುದು ಖಾತ್ರಿಯಾಗಿದೆ. ಆದಕಾರಣ, ಮರಕಳಿಸಿದ ಮರುಳು ಘಟನೆಯನ್ನು ಮನೆಗೆ ಕಳಿಸಿ ನಿರಂಬಳವಾಗಬೇಕೆಂದು ಕೋರುತ್ತೇನೆ.

ಹೆ. ಮಾಸ್ತರು ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿಗೆ ಚಿನ್ನ ಬೆಳೆಯುವ ಭೂಮಿಯಿದೆ ಎಂದು ಬರೆದಿರುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಬೆಳೆಯುವ ಚಿನ್ನ ಗಿಳಿ ಕ್ಯಾರೆಟ್ಪೋ ಆಧವಾ ಜಾಸ್ತಿನೋ ಎನ್ನುವದೂ ವಿಶದವಾಗಿ ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಏನೇ ಆಗಲಿ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ Gold Control Board ಗೆ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಬರೆದು ತಿಳಿಸಿದ್ದೀನಿ

ಶ್ರೀಯುತರು, ಸುತ್ತಾಹವಾದರೂ, ಡಿಗ್ರಿ ಪಡೆದ ಗ್ರಾಜುಯೇಟುಗಳು ಭೋಧಕರಾಗಿ ಬಂದು ಹೆ. ಮಾಸ್ತರಿಗೆ ಭಾದಕರಾಗಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಹಾಗಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಡಿಗ್ರಿ ಪಡೆಯದ ಗ್ರಾಜುಯೇಟುಗಳನ್ನೇ ಭೋದಕರಾಗಿ ನಿಯಮಿಸಿ ನಿಮ್ಮ

ಸಂಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ಘನ ಸರ್ಕಾರ ಕರುಣಾಪೂರ್ವಕವಾಗಿ consider ಮಾಡಬೇಕಾಗಿ ವಿನಂತಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಶ್ರೀ ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿಯವರ ಪ್ಲಿಮತ್ ಕಾರು. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಹೆಡ್ ಮಾಸ್ಟರಂ ನಾರಾಯಣಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು ಅದರ ಉಗಮ, ಯಾರಿಂದ ಯಾರಿಗೆ ಹೇಗೆ, ಏಕೆ ಬಂತು, ಮತ್ತು ಅದರ ನಂಬರ್, ಅಲ್ಲದೆ ಸುಂಕ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಯೇ ಇತ್ಯಾದಿ ತಿಳಿಸಿಲ್ಲ. ತಿಳಿಸಿದಲ್ಲಿ ಅ ವಿವರಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ India that is Bharat ಸರಕಾರದ ಓಂಬಡ್ಸ್ ಮನ್ ಗೆ ಕಳುಹಿಸಿ ಅದೂ ನ್ಯಾಯಾರ್ಜಿತವೇ ಅಥವಾ ಅಲ್ಲವೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತಿಳಿಯಬಹುದು. ಪ್ಲಿಮತ್ ಕಾರಿನ ಹಾವಳಿ ತಪ್ಪಿಸಲು ಹೆಡ್ ಮಾಸ್ಟರಂ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿಯವರ ಕಣ್ಣು ತಪ್ಪಿಸಿ, ನಾಲ್ಕು ಗಾಲಿಗಳ ಹವ ತೆಗೆದೊಬಿಡಬೇಕು ಅಲ್ಲವೆ ಪಂಕ್ಚರ್ ಮಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಬೇಕು. ಇದೂ ಅವರಿಗೆ ಅಸಾಧ್ಯವಾದಲ್ಲಿ ಅವರ ಶಿಷ್ಯರ ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ಚೂಟಿ ಹೊಡೆದುಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ತಕ್ಕ ತರಬೇತು ಕೊಡಬೇಕು.

ಎಂ. ಎಲ್. ಎ. ಯವರ ಮುನಿವೆಂಕಟಪ್ಪನವರ ಕಿರುಕುಲ ತಪ್ಪಿಸಲು, ಅವರನ್ನು ಗಣಿತದ ವರ್ಗಗಳನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿ, ಮೂ. ಪ್ರೈಮರಿ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ 'ಡ್ರೆಸ್ಸಿಂಗ್' ಅಂಡ್ ಮೇಕಪ್ ಎಂಬ Subject ನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಕಠಿಣದಲ್ಲಿ introduce ಮಾಡಿಸಿ ಈ ಸಬ್ಜೆಕ್ಟ್ ನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಶ್ರೀ ಶಾಸ್ತ್ರಿಯವರೂ ಗಣಿತ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿ ವಿನಂತಿ.

ಇನ್ನು ಉತ್ತರ ಲೇಖನ ಮತ್ತು ಡ್ರಾಯಿಂಗ್ ಮಾಸ್ಟರನ ಸರಸ ಮೋಡಂನ ಸರಸ ಮು. ವೆಪ್ಪ ಮತ್ತು ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿಯವರೊಡನೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಅವರ ತಪ್ಪೇನು ಇಲ್ಲವೆಂದು ನೆನಗೆ ಖಾತ್ರಿಯಾಗಿದೆ. ತಪ್ಪೆಲ್ಲವೂ ಮೂ. ಪ್ರೈಮರಿ ಶಾಲೆಯ ಹೆಡ್ ಮಾಸ್ಟರದೇ ಆಗಿದೆ. ಸಕಾರಣದೊಂದಿಗೆ ಕೆಳಗಡೆ ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಮೂ. ಪ್ರೈಮರಿ ಶಾಲೆಗೆ ಮಾಸ್ಟರ ಕೊಠಡಿ ಇಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ ಸರಸಕ್ಕೆ ಠಾವು ಇಲ್ಲದಾಗಿ ಮಾಸ್ಟರನು ಮತ್ತು ಮಾಸ್ಟರರೂ, ಹೆಡ್ ಮಾಸ್ಟರ ಎದುರಿಗೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಹೆಡ್ ಮಾಸ್ಟರ ಪತ್ರವನ್ನು ಪೂರ್ಣ ಜೀರ್ಣ ಮಾಡಿದನಂತರ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ನಾನು, ಈ ಸಂಕಷ್ಟಗಳಿಗೆ ಕಾರಣ (Causes) ಮತ್ತು ರಿಮಿಡೀಸ್ (Remedies) ಅನ್ನು ಹುಡುಕಿದ್ದೇನೆ.

(ಅ) ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಐಟೆಮ್ (1)

(ಎ) ಪ್ಲಿಮತ್ ಕಾರು ಶಾಲೆ ಸುತ್ತುವುದು, ಕ್ಲಾಸು ಹುಡುಗರೂ ಕಾರನ್ನು ಸುತ್ತುವುದು ಇವೆಲ್ಲವೂ under developed ಸ್ಟೇಟ್ ಆಫ್ ಅಫೇರ್ಸ್.

ನಿಮ್ಮೊರಲ್ಲಿ ಡೈಲಿ ಡ್ರೈವ್‌ಗೆ ಬೇಕಾದ ರೋಡ್ ಇಲ್ಲದೆ ಸ್ಕೂಲ ವಠಾರವನ್ನೇ ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿಯವರು ಆರಿಸಿಕೊಂಡಿರಬೇಕು. ಮತ್ತು ಹುಡುಗರು ಪ್ಲಿಮತ್ ಅನ್ನು ಏರೋಪ್ಲೇನು ಎಂದೂಕೊಂಡಿರಬೇಕು.

(ವೇ) ಶ್ರೀಯುತ ಮು. ವೆಪ್ಪರಿಗೆ ಟೀಚ್ ಮಾಡಲು Dressing and Make-up ನಿಮ್ಮ ಕರಿಕುಲ (curriculum) ದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದಿರುವುದೇ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಟೀಚ್ ಮಾಡಲು ಕಾರಣ.

ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಕಾಜಸ್‌ಗೆ ರೆಮಿಡಿಸ್ ಹೇಳಿಬಿಟ್ಟು ಸಂಪಾದಕರೇ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಕೈ ಬಿಡ್ತೀನಿ. ಬಿಡ್ತು ಅನ್ನು. ಕ್ಷಮಿಸಿ.

(ಅ) ಕೂಡಲೇ ಕ್ಲಾಸು ರೂಮನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿ. ಒಬ್ಬಳ ಸರಸ ಇಬ್ಬರೊಡನೆ. ಮೂರನೆಯವರಿಗೆ ಬೇಗನೆ ಲಾಭವಾಗುವುದು.

(ಜ್ಞಾ) ಪ್ಲಿಮತ್ ಕಾರಿಗೆ ಅಡ್ಡಾಡಲು ಅಂದರೆ ಡೈಲಿ ಡ್ರೈವ್‌ಗೆ ಟಾರ್ ರಸ್ತೆ ನಿಮ್ಮೊರಲ್ಲಿ ಸ್ಕೂಲಿಂದ ದೂರ ಹಾಕಿಸಿ.

(ನಿ) Dressing and Make-up Curriculum ದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿ ತಕ್ಷಣ ನಿಮ್ಮ ಟೀಚ್ ಎಲ್ಲ ಟೀಚ್ ಆಗುತ್ತೆ.

ಮೂ. ಪ್ರೈಮರಿ ಶಾಲೆ ಹೆಡ್ ಮಾಸ್ಟರ್ ನಾರಾಯಣಶಾಸ್ತ್ರಿಯವರಿಗೆ ಅವಿಶ್ವಾಸದ ಪ್ರೀತಿಯೊಡನೆ ದೀರ್ಘದಂಡ ಧನ್ಯವಾದಗಳು.

ಎಂದೂ ತಮ್ಮವನಲ್ಲದ
ಕುಮುದ ಪ್ರಿಯ

“ ಕಟ್ಟು ಕತೆಗಳನ್ನು ಇಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬರೆಯುತ್ತೀರಲ್ಲ! ಹೇಗೆ ಕಲಿತಿರಿ ?”
ಎಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಕಾದಂಬರಿಕಾರರನ್ನು ಕೇಳಿದಾಗ, ಆತ.

“ ಪಹರಿನ ಹಾಯ್‌ಸ್ಕೂಲಿನಲ್ಲಿ ಓದುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿದ್ದ ತಂದೆಯವರಿಗೆ ಹಣ ಕಳಿಸಿ ಅಂತ ಆಗಿಂದಾಗ್ಗೆ ಕಾಗದ ಬರೆಯಬೇಕಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಹಾಗಾಗಿ ಈ ಕಲೆಯು ಕತತಲಾವಲಕವಾಯಿತು. ” ಎಂದರಂತೆ.

* * * *

ಪಟ್ಟಣದ ಚೆಲುವೆ

(ಬೇಂದ್ರೆಯವರ ಕ್ಷಮೆ ಕೇಳಿ)

ಶಿರದ ಹತ್ತಿರ ಕೈ ಇಟಕೊಂಡು
ಶೀರೆಯ ಸೆರಗ ಧ್ವಜವಾಡಿಸುತ್ತ
ಬರೀ ತೋಳ ತೋರಿಸುತ್ತಾಳೆ
ಪುರದ ಪಟ್ಟಣದಾಗ

ಒಂದದ ಮೋರೆ ತೋರಿಸುತ್ತಾಳೆ
ಮಂದಿ ನೋಡಿ ನಾಚತಾಳೆ
ಚಂದದ ಗೆಜ್ಜೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು
ಮುಂದೆ ಹೆಜ್ಜೆ ಇಡುವಾಕಿ

ಜನರ ಮಧ್ಯೆ ತೂರಿಕೊಂಡು
ಮನುಜರಂ ಎಲ್ಲ ನೋಡಿಕೊಂಡು
ಬೆನ್ನು ಟೊಂಕ ತಿರುಗಿಸುತ್ತ
ಸಣ್ಣನ್ನ ನಡೆದಾಕಿ

ಮಾರಿ ಎಲ್ಲ ರಂಗಿಸಿಕೊಂಡು
ಊರಿಗೆಲ್ಲ ತೋರಿಸಿಕೊಂಡು
ಭಾರಿ ಕಾರ್ಯ ಇರೋ ಹಾಂಗ
ಬಿರಬಿರನೆ ಹೊರಟಾಕಿ

— ಶರಣು

ಮೈಗಳ್ಳರ ಸಂಘದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರು

ಶೌರಿ ನನ್ನ ಮಂಜಾನೆಯ ಕಾಫಿ ತಂದಾಗ, ಬೆಳಕಿನೊಂದು ಮುಸುಕು ಮುಸುಕಾಗಿತ್ತು.

“ ಗಂಟೆ ಎಷ್ಟು ಶೌರಿ ? ” ಅಂದ.

“ ಒಂಭತ್ತು ಹದಿನೆಂಟು ಸರ್ ” ಅಂದ.

“ ಏನು ಸಮಾಚಾರ ? ”

“ ಟೇಟೋ ನಾಸೆರ್ ಇಬ್ಬರೂ ಭೇಟಿಯಾದರು ಸರ್. ಮಾವೋ ಸತ್ತಿದ್ದು ಸುಳ್ಳಂತೆ ಸರ್. ಆಫ್ರಿಕಾದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ತಿಕ್ಕಾಟವಿದ್ದೇ ಇದೆ ಸರ್. ಟೆನ್ನಿಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಇಂಡಿಯಾ ಸಿಲೋನ್ ಮೇಲೆ ಗೆದ್ದಿದೆ ಸರ್.”

“ ಪಹಭಾಸ್ ! ” ಅಂದ,

“ ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣರಾಯರು ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ಕೂತಿದ್ದಾರೆ ಸರ್. ನಿಮ್ಮನು ನೋಡಬೇಕಂತೆ ” ಅಂದ.

“ ಶೌರಿ...ಹುಷಾರು ಶೌರಿ—ಗಾಜು ! ”

“ ಕ್ಷಮಿಸಿ ಸರ್. ” ಅನ್ನುತ್ತಾ ಶೌರಿ ನನ್ನ ಕೈಯಿಂದ ಕೆಳಗೆ ಬಿದ್ದದ್ದು ಕಪಾಸಾಸರ್ ಚೂರುಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿದ.

“ ಶೌರಿ ”

“ ಸರ್ ”

“ ಬೆಳಗ್ಗೆ ನಾನಿನ್ನೂ ಸರಿಯಾಗಿ ಕಣ್ಣು ಬಿಡೋಕೆ ಮೊದಲೇ, ಅನಿಷ್ಟದ ಸಮಾಚಾರಗಳನ್ನು ನನ್ನ ಕಿವಿಗೆ ಹಾಕಬೇಡಾಂತ ಎಷ್ಟು ಸಾರಿ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ ನಿನಗೆ ? ಇವತ್ತು ಈ ಬೆಳಗಿನ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಆ ಮಂಟ್ಯಾಳ—ಅಚ್ಚಿಗೆ ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಏನು ಕೆಲಸನಂತೆ ? ” ಅಂದ.

“ ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣರಾಯರು ಬಂದು ಆಗಲೇ ಒಂದು ಘಂಟೆ ಕಾಲವಾಯ್ತು ಸರ್ ಒಂದು ಲೋಟ ಕಾಫಿ ಕೊಟ್ಟು ಕೂಡಿಸಿದ್ದೇನೆ ಸರ್ ” ಅಂದ.

ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತ ನೊಬ್ಬನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಾನು ಇಷ್ಟೇಕೆ ಬೇಸರ ಪಡುತ್ತೇನೆಂದು ನಿಮಗೆಲ್ಲರಿಗೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಕುತೂಹಲವಿರಬೇಕು. ಪ್ರಾಯಶಃ ಹಿಂದೆ ನಿಮಗೆ ನಾನು ಹೇಳಿರಬೇಕು, ಇದೇ ಅಚ್ಚಿ ಮೇಡಂ ತಂಗಮ್ಮನ ಗಂಡ ಅಚ್ಚಿ ತನ್ನ ಪಿಶಾಚಿ ಕೂಸನ್ನು

ಕರ್ಕೊಂಡು ಒಂದು, ಒಂದು ದಿನವಿಡೀ ಅದನ್ನ ನನ್ನ ಸುಪರ್ದಿನಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟು ಕಾಟ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದ. ಅವತ್ತಿನಿಂದ ನನಗೆ ನಮ್ಮ ಕಂಸನವೇಲೆ ತುಂಬಾ ಗೌರವ ಬಂದಿದೆ. ಶಿಶುಪಾಲನಂತಹ ಅಗ್ರ ಗಣ್ಯರು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಮಂದಿ ಇದ್ದಿದ್ದರೆ ನಮ್ಮ ದೇಶ ಈಗಿನ ದಂಸ್ಥಿತಿಗೆ ಇಳೀತಿರಲಿಲ್ಲ ಅನ್ನಿಸಿದೆ. ಅಂದಿನಿಂದ ಅಚ್ಚೀನ ಕಂಡಾಗಲೆಲ್ಲಾ ಅಥವಾ ನೆನೆಸಿಕೊಂಡಾಗಲೂ ಸಹ ಮೈಯೆಲ್ಲಾ ಕಿಡಿ ಕಿಡಿಯಾಗುತ್ತೆ.

“ಇಲ್ಲಿಗೇ ಅವರನ್ನ ಕರೀಲೇ ಸರ್” ಅಂತ ಕೇಳಿದ ಶೌರಿ.

ಶೌರಿ ಕೇಳಿದ್ದು ವೃಥಾ ಅನ್ನಿಸಿತು.

“ಓಹೋ ಕುಂಭಕರ್ಣ ಎದ್ದೇನಯ್ಯಾ ?” ಅನ್ನುತ್ತಾ ಅಚ್ಚಿಯೇ ನನ್ನ ಕೋಣೆಗೆ ಬಂದ.

“ಬಾ ಅಚ್ಚಿ ಏನು ಸಮಾಚಾರ ? ಕಾಫಿಗೀಫಿ ಆಯ್ತಾ ?” ಅಂತ ಕೇಳಿದೆ ಸಮಾಧಾನದಿಂದ—ನಮ್ಮ ಹಾಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಬಲವಂತ.

“ಆಯ್ತಾ ಹರಿ—ಥ್ಯಾಂಕ್ಸ್ ಟು ಶೌರಿ. ಹರೀ ನಿಂಗಿ ನನ್ನ ವೈಫ್ ಗೊತ್ತಲ್ಲಾ!”

“ಡ್ಯಾಮಿಟ್” ಅಂತ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಅಂದಂಕೊಂಡು ಸಂವೃಂದಿದೆ.

“ನನ್ನ ವೈಫು—ನಿಂಗೊತಲ್ಲಾ ಹರಿ—ಪಿಸೇಸ್—ಈ ನಮ್ಮ ಮೈಗಳ್ಳರ ಸಂಘ ಇದೆಯಲ್ಲಾ ! ಸಂಘದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಹಿಳಾ ವಿಭಾಗ ಏಕೆ ಸ್ಥಾಪಿಸಬಾರದೊಂತ... ಹರೀ !...ಏಕೆ ಹೀಗೆ ಮಾಡ್ತಿ !...ಹೊಟ್ಟೆ ತೊಳಸಾ ಇದೆಯೇನು ?...”

“ನೋ ನೋ ಹೇಳು ಮುಂದೆ” ಅನ್ನುತ್ತಾ ನನ್ನ ಮುಖಕ್ಕೆ ಆದಷ್ಟು ಸಮಾಧಾನದ ಮುಖವಾಡ ಧರಿಸಿದೆ.

“ಅದೇನಯ್ಯಾ ನಮ್ಮ ಸಂಘದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಹಿಳಾ ವಿಭಾಗ ಏಕೆ ಸ್ಥಾಪಿಸ ಬಾರದೊಂತ ನನ್ನ ವೈಫ್ ಕೇಳ್ತಾಳೆ”

“ಓಯೆಸ್ ! ಧಾರಾಳವಾಗಿ...ಡ್ಯಾಮಿಟ್ ! ಐಮೀನ್...ಶೌರೀ !”

“ಸರ್ !” ಅಂತ ಎಲ್ಲಿಂದಲೋ ಅಂತರ್ಧಾನನಾದ—ಐಮೀನ್—ಇಂತರ್ಧಾನ ನನಾದ. (ಈ ಇಂತರ್ಧಾನ ಅನ್ನೋಪದ ಸರಿಯೋ ತಪ್ಪೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಪ್ರಯೋಗ ಸರಿಯಾಗಿರೋ ಹಾಗಿದೆ. ಪುರಸ್ಕೊತ್ತಿದ್ದಾಗ ಶೌರೀನ ಕೇಳಬೇಕು.)

“ಶೌರೀ ಕೇಳಿದೆಯಾ ? ನಮ್ಮ ಮೈಗಳ್ಳರ ಸಂಘದ ಆವರಣಕ್ಕೆ ಮಹಿಳೆಯರು ನುಗ್ಗುತ್ತಾರಂತೆ !”

“ಯಾವಾಗ ಸರ್ ?”

ನನ್ನ ಮಾತು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ ಅಂತ ತಿಳಿತು.

“ ಅಂದರೆ ಶೌರಿ—ನಮ್ಮ ಮೈಗಳ್ಳರ ಸಂಘದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳಾ ವಿಭಾಗ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಬೇಕಂತೆ. ”

“ ಕೌದು ಸರ್. ನಿನ್ನ ಶ್ರೀಕಂಠರಾಯರು ಸಿಕ್ಕಿದ್ದರು ಸರ್ ಅವರೂ ಹೇಳಿದರು ಸರ್. ” ಅಂದ ಶೌರಿ.

ಶ್ರೀಕಂಠರಾಯರು ಅಂದರೆ—ನಮ್ಮ ಭಾಗೀರತಿ ಚಿಕ್ಕಮ್ಮನ ಮಗಳು—ಮಂಣಿಯ ಪತಿ—ಶ್ರೀಕಂಠ.

“ ಮೊನ್ನೆ ಹುಣಸೂರು ಶ್ರೀನಿವಾಸರಾಯರು ಸಿಕ್ಕಿದ್ದರು. ಅವರೂ ಹೇಳಿದರು ಸರ್. ”

“ ಓಹೋ ! ” ಅಂದ.

ಆಚೆಮೊನ್ನೆ ಜನಸಾಕ್ಷಿಯ ಪ್ರಹ್ಲಾದರಾಯರು ಸಿಕ್ಕಿದ್ದರು. 65 ರೂ. ಈ ವಿಚಾರ ಹೇಳಿದರು ಸರ್ ”

ಒಟ್ಟು ಮೂರು ಓಹೋ ಗಳಾದವು.

“ ಕೇಳಿದೆಯಾ ಹರಿ ? ನಮ್ಮಾಕೆ ಒಬ್ಬಳೇ ಅಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಗ್ಯಾಂಗಿನ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಗೃಹಸ್ಥನ ಪತ್ನಿಯೂ—ಅದೇ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂತ ಆಯ್ತು. ” ಅಂದ ಅಚ್ಚಿ.

“ ಕೇಳಿದೆ ಅಚ್ಚಿ—ನೀವೆಲ್ಲರೂ—ಅಂದರೆ ಗೃಹಸ್ಥರೆಲ್ಲರೂ ಸೇರಿ ನಮ್ಮನ್ನ ಅಂದರೆ ಸಭ್ಯಸ್ಥರನ್ನ ಮೈಗಳ್ಳರ ಸಂಘದಿಂದ ಓಡಿಸಬೇಕಂತಿರೋ ಹಾಗಿದೆ ! ” ಅಂದ.

ಹಾಗಲ್ಲ ಹರೀ—ನಾವು—ಅಂದರೆ ಗೃಹಸ್ಥರಾಗಿರೋರು ನಮ್ಮ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ನಮ್ಮ ಸಂಘಕ್ಕೆ ಬರೋಕೆ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸದೇ ಇದ್ದರೆ—ನಾವು—ಅಂದರೆ ನಮ್ಮಂತಹವರು—ಸಂಘಕ್ಕೆ ಕಾಲಿಡೋ ಹಾಗೇ ಇಲ್ಲವಯ್ಯ ! ” ಅಂತ ಗೋಗರೆದ.

“ ನಮಗೆ ಬೇಕಾಗಿದ್ದುದ್ದೂ ಅದೇ ಕಣಯ್ಯ—ನಮ್ಮ ಸಂಘಕ್ಕೆ ಗೃಹಸ್ಥರ ಒಟ್ಟವೇ ಬೇಡಂತ ನಮ್ಮ ನಿರ್ಧಾರವೂ ಕೂಡ ! ” ಅಂತ ಹೇಳಬೇಕು ಅಂತ ಇದ್ದೆ. ಶೌರಿ ಕೆಮ್ಮಿದ.

“ ಏನು ಶೌರಿ ? ”

“ ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣರಾಯರು ಹೇಳೋದು ಸರಿ ಸರ್. ನಿಮ್ಮ ಸಂಘದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳಾವಿಭಾಗ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡೋದರಿಂದ ತೊಂದರೆ ಏನಾಗೊಲ್ಲ ಸರ್. ಮುಂದೆ ಅದರಿಂದ ಅನುಕೂಲವಾದರೂ ಆಗಬಹುದು ಸರ್ ” ಅಂದ.

ನನಗೆ ಶೌರಿಯ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗುತ್ತೆ ಅಂತ ಕನಸಿನ ನಲ್ಲಿಯೂ ಯೋಚಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ಇದುವರಿವಿಗೂ ಶೌರಿ—ಶುದ್ಧ ಗಂಡು ಮನುಷ್ಯ ಇದುವರಿವಿಗೂ ಅವಿಚ್ಛಿನ್ನವಾಗಿ “ ಮೆನ್ಸ್‌ಸೇನಾ ಕಾರ್ಪೊರಾಸೇನಾ ” ಅಂತಿದ್ದವನು ಈಗ ಹಠಾತ್ತಾನೆ ಹಿಂದೂ ಮುಂದೂ ನೋಡೂ “ ಮೆನ್ಸ್ ಎಂಡ್ ವಿಮೆನ್ಸ್ ಸೇನಾ ಕಾರ್ಪೊರಾಸೇನಾ ” ಅಂತ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ—ಶೌರಿಯ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಏನೋ ದೊಡ್ಡ

ಬದಲಾವಣೆ ಆಗಿರಬೇಕು ಅಂತ ಅನ್ನಿಸಿತು. ಶೌರಿ ಕೂಡ ಮುಟ್ಟಾಳನಾದನಲ್ಲಾ ಅಂತ ಯೋಚನೆ ಹುಟ್ಟಿತು.

“ಶೌರಿ” ಅವೆ.

“ಸರ್”

“ಈ ನಡುವೆ ನಿನ್ನ ದೇಹಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲೇನಾದರೂ ಬದಲಾವಣೆ ಆಗಿದೆಯೇನು?”

“ಅಂಥದೇನಿಲ್ಲವಲ್ಲ ಸರ್”

“ಮತ್ತೆ ಇದೇನು ಮಹಿಳೆಯರ ಬಗ್ಗೆ ನಿನ್ನ ಶಿಪಾರ್ಸಿ”

“ಮೈಗಳ್ಳರ ಸಂಘಕ್ಕೆ ಮಹಿಳೆಯರು ಬರಬೇಕು ಅಂತ ನಿರ್ಧರಿಸಿದ್ದರೆ ನೀವು ಹೇಗೆ ತಪ್ಪಿಸುತ್ತೀರಿ ಸರ್?”

ಹೇಗೆ ತಪ್ಪಿಸುತ್ತೀರಿ? ಡ್ಯಾಮಿಟ್! ನಿಜ ಹೇಗೆ?

“ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರು ಪ್ರಧಾನಿಯಾಗೋದನ್ನು ಯಾರಾದರೂ ತಪ್ಪಿಸಲಿ ಕ್ಯಾಯ್ತೇ ಸರ್?”

ನಿಜ! ಆಗಲಿಲ್ಲ.

“ಸುಚೇತಾ ಕೃಪಾಲಿನಿಯವರನ್ನು ಯಂ. ಪಿ. ಸಿಂಹಾಸನದಿಂದ ಇಳಿಸೋದಕ್ಕೆ ಯಾರಿಂದಲಾದರೂ ಸಾಧ್ಯವಾಯ್ತೆ ಸರ್?”

ಯಾರು ಬಲ್ಲರು? ಭಗವಂತನೇ ಬಲ್ಲ. ಶೌರಿಯೇ ಬಲ್ಲ.

“ಎಲಿಜಬೆತ್ ರಾಣಿ ಒಂದು ದಿನಕ್ಕಾದರೂ ತನ್ನ ಪತಿ—ಡ್ಯಾಕ್ ಆಫ್ ಎಡಿನ್ಬರೋಗೆ ತನ್ನ ಸಿಂಹಾಸನ ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟಾಳೇನು ಸರ್!”

ಶೌರಿ—ಈ ರಾಜಕೀಯ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಒಟ್ಟುಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಶೌರಿಯ ವಾದದ ಮುಂದೆ ನಾನು ಸೋತೆ.

“ಸ್ನಾನಕ್ಕೆ ನೀರು ರೆಡಿಯಾಗಿದೆ ಸರ್. ಇಡ್ಲಿ ಕಾಫಿ ರೆಡಿ ಮಾಡಿಟ್ಟಿತ್ತೇನೆ ಸರ್.” ಅನ್ನುತ್ತಾ ಶೌರಿ ಒಳಗೆ ಹೋದ.

ಆಚ್ಚಿಯೂ ಎದ್ದ.

“ಹರಿ—ನಾನಿನ್ನು ಹೊರಡ್ತೇನಯ್ಯ. ನೀನು ಇಷ್ಟಪಡು...ಯಾ—ಬೇಸರ ಪಡು—ಮೈಗಳ್ಳರ ಸಂಘದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳಾ ವಿಭಾಗ ಸ್ಥಾಪನೆ ಆಗೇ ಆಗುತ್ತೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಿಮ್ಮ ಭಾಗೀರತೀ ಚಿಕ್ಕಮ್ಮ ನೂರು ರೂಪಾಯಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ರಾಮಪುರದ ನಿನ್ನ ನಾಗತ್ತೆ ಹತ್ತಿರ—ಶ್ರೀಕಂಠ ಮತ್ತು ಅವನ ಹೆಂಡತಿ ಇನ್ನೂರು ರೂಪಾಯಿ ವಸೂಲಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಪಲ್ಲೂ ಮಾವ—ಗಂಗಾಧರರಾಯ, ನಾಣಿಮಾವ—ಶ್ರೀಧರರಾಯ

ಇಬ್ಬರೂ ತಲಾ ನೂರು ನೂರು ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದೆಲಾ ಶೌರಿಗೆ ಗೊತ್ತು. ನಾಳಿದ್ದು—ಸಮಾರಂಭ—ಬರೋ ಹಾಗಿದ್ದೆ ಬಾ. ಇಲ್ಲಿದ್ದೆ—ಹಾಳಾಗಿ ಹೋಗು” ಅನ್ನುತ್ತಾ ಹೊರಟೇಹೋದ.

ನಾನು ಅವತ್ತೇ ಮಂಧಾಹ್ ನಮ್ಮ ಸಂಘದ ವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಬಿಟ್ಟು—ಸೋಮುವಿನ ಜೊತೆ—ಅಂದರೆ ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧ ‘ಕೇಶರಾಶಿ’ ತೈಲದ ತಯಾರಕ ಸೋಮು—ಬೆಡ್‌ಫೋರ್ಡ್ ವ್ಯಾನಿನಲ್ಲಿ ಮಂಗಳೂರು ಕಡೆ ಸರ್ಕೀಟ್ ಹೊರಟೆ ಮೂರು ಹಗಲು ಮೂರು ಸಂಜೆ ಕಳೆದು ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ವಾಪಸ್ ಬಂದೆ. ವಾಪಸಾಗಿ ಮನೆಯೊಳಗೆ ನುಗ್ಗುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ—ಭಾಗೀರತಿ ಚಿಕ್ಕಮ್ಮ ಹಾಲಿನಲ್ಲಿ ಆರಾಮವಾಗಿ ಕುಳಿತಿದ್ದರು.

“ಇದೇನು ಚಿಕ್ಕಮ್ಮ—ಯಾವಾಗ ಬಂದೆ? ಏನು ಸಮಾಚಾರ?” ಅಂತ ಕೇಳಿದೆ ಆಶ್ಚರ್ಯದಿಂದ.

“ನಾನು ನಿನ್ನ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಬಂದೆ. ಅದೇನು ನಿನ್ನ ಆ ಸೋಮಾರಿ ಸಂಘದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟು ಅಸಡ್ಡೆ ತೋರಿಸಿದೆಯಲ್ಲಾ?”

“ಸೋಮಾರಿ ಸಂಘವಲ್ಲ ಚಿಕ್ಕಮ್ಮ. ‘ಮೈಗಳ್ಳರ ಸಂಘ’” ಅಂತ ತಿದ್ದಿದೆ.

ನನಗೆ ನಮ್ಮ ಸಂಘದ ಹೆಸರನ್ನು ಯಾರಾದರೂ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಿದರೆ ಸಹಿ ಸುವುದಿಲ್ಲ. ಈಗಲೂ—ವಿದ್ಯಾವಂತರೂ ಕೂಡ ಮೈಗಳ್ಳರಿಗೂ ಸೋಮಾರಿಗಳಿಗೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳದೇ ಇರುವುದು ಶೋಚನೀಯ.

“ಸರಿ—ಮೈಗಳ್ಳರ ಸಂಘ ಅಂದುಕೋ. ಅದೇಕೆ ನಿನ್ನ ಸಮಾರಂಭಕ್ಕೆ ಬರಲಿಲ್ಲ?”

“ನನಗೇಕೋ—ಹೋಗಲಿ ಬಿಡು ಚಿಕ್ಕಮ್ಮ. ನಮ್ಮ ಸೋಮು ಜೊತೆ ವಿಶ್ವ ಪರ್ಯಾಟನೆಗೆ ಹೋಗಿದ್ದೆ. ನಿನ್ನ ಸಂಘದಲ್ಲಿ ಏನೇನಾಯ್ತು ಹೇಳು. ಶೌರೀ... ಶೌರೀ!”

“ಯಾಕೆ ಹೀಗೆ ಕಿರಲ್ತಿ? ಶೌರೀನ ನಾನು ರಾಮಪುರಕ್ಕೆ ಕಳಿಸಿದ್ದೇನೆ. ನಾಗು ಬಂದಿದ್ದು—ಒಂದು ಜಾಡಿ ಮಾವಿನ ಮಿಡಿ ಉಪ್ಪಿನಕಾಯಿ ಕಳಿಸ್ತೇನೆ ಅಂದಳು. ಅದಕ್ಕೆ ಶೌರೀನ ಕಾರ್ ಕೊಟ್ಟು—ನಿನ್ನ ಕಾರೇ ತಕೊಂಡು ಹೋಗು ಅಂತ ಹೇಳಿದೆ ಅಪ್ಪ—ಈಗಲೇ ಬರ್ತಾನೆ. ಅದೇ ಕಾರ್‌ನಲ್ಲಿ...”

“ಹೋಗಲಿ ಬಿಡು ಚಿಕ್ಕಮ್ಮ. ನಿನ್ನ ಏನೇನಾಯ್ತು ಹೇಳು. ಯಾರ್ಯಾರು ಬಂದಿದ್ದರು?”

“ಎಲ್ಲಾ ನಿನ್ನ ಗ್ಯಾಂಗಿನೋರೇ. ಶ್ರೀಕಂಠ, ಶೀನಿ, ಪಲ್ಲು, ನಾಣ, ಅಚ್ಚಿ, ವಿಶು, ಶಂಭು, ರಂಗು—ಮದುವೆಯಾದವರೆಲ್ಲರೂ ತಮ್ಮ ಕುಟುಂಬಸಮೇತರಾಗಿ ಬಂದಿಳಿದರು. ವಾಲಗವಿದ್ದಿದ್ದರೆ ಜೋಡಿಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಆರತಿ ಎತ್ತಬಹುದಿತ್ತು.

“ ನಾಣೆ—ಕಲ್ಲೂರಿಂದ ಬಂದಿದ್ದನೆ? ”

“ ಬಂದಿದ್ದ —ನಳಿನಿ ಬಂದಿದ್ದಳು.”

“ ಕಪ್ಪೆಗಳನ್ನೂ ಬಿಟ್ಟು ನಾಣೆ ಹೇಗೆ ಬಂದ ? ”

“ ಬಿಟ್ಟು ಬರಲಿಲ್ಲ. ಪಟಲ್‌ಕಾಕ್ ಆಡೋವಾಗ ಅವನ ಜೇಬಿಂದ ಒಂದು ಕಪ್ಪೆ ಹಾರಿ ಬಂತು. ಅದನ್ನು ಚೆಂಡೂಂತ ಬಾರಿಸಿದ.”

“ ಓಹೋ ! ಪಟಲ್‌ಕಾಕ್ ಕೋರ್ಟ್ ಕೂಡ ನಿನ್ನೆಯೇ ಶುರು ಆಯ್ತೋ ? ಪಹಭಾಸ್ ” ಅಂದೆ.

“ ಈ ಪಟಲ್‌ಕಾಕ್ ನೋಡಿ—ನಾಗಂ ಮೊದಲು ರೇಗಾಡಿದಳು. ಇದೇನಿದು ಸುಕೀನಂಂಡೆಗೆ ಕೋಳೀಪುಕ್ಕ ಸಿಕ್ಕಿಸಿದ ಹಾಗಿದೆ ಅಂದಳು. ಸಧ್ಯ ಚಂದ್ರಮ್ಮಣ್ಣ ಕೈಯಿಂದ ನಾಗಮ್ಮನಿಗೆ ಹಾರ ಹಾಕಿಸಿದ್ದಾದಮೇಲೆ ಸಮಾಧಾನವಾಯ್ತು.”

ನಿಜವಾಗಿ ನಾನು ಎಂತಹ ಅವಕಾಶ ಕಳೆದುಕೊಂಡೆ ಅಂತ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪ ವಾಯ್ತು, ನನ್ನ ಕಾಲುಗಳೇನಾದರೂ ಮುಂದೆ ಇದ್ದಿದ್ದರೆ ಒದ್ದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೆ... ಐವೀನ್....

“ ಇನ್ನೇನಾಯ್ತು ಚಿಕ್ಕಮ್ಮ..”

“ ಸರಿ—ದಂಪತಿಗಳು ಆಟ ಶುರು ಮಾಡಿದರು. ಮಣಿ ಶ್ರೀಕಂಠ-ಮಂದಂವೇಲಿ ಉರಂಟಣೆಗೆ ಹೂವಿನ ಚೆಂಡು ಕೊಟ್ಟು ಆಡೀ ಅಂದರೆ ಶ್ರೀಕಂಠ ಮೂದೇವಿ ಹಾಗೆ ಕೂತಿದ್ದ. ನಿನ್ನೆ ನೋಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು ಅದೇನು ಎಗರಾಟ ! ಆ ಪಟಲ್ ಕಾಕ್ ಅಂತೂ—ಸಾಬರ ಕೈಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದ ಕೋಳೀ ಮರೀ ಹಾಗಾಯ್ತು ! ಇನ್ನೂವೇಲೆ ಉರು ಟಣೇಗೆಲ್ಲಾ ಈ ಪಟಲ್‌ಕಾಕ್‌ನೇ ಏಕಿಡಬಾರ್ಡು ಅನ್ನಿಸುತ್ತೆ !”

“ ಆ ಮೇಲೆ ? ”

“ ಸರಿ ಬಿಡು—ನೀನು ಧೃತರಾಷ್ಟ್ರ—ನಾನು ಸಂಜಯ ! ಕಂಠಕ್ಷೇತ್ರ ವರ್ಣಿಸ್ತಾ ಇದ್ದೇನೇಂತ ತಿಳ್ಯೊಂಡಿದ್ದೀಯೇನು ?

“ ನನಗೇನೋ ಕೇಳ್ತಾ ಇದ್ರೆ ಅದಕ್ಕೇ ತಿರುಗುತ್ತೇಂತ ಕಾಣುತ್ತೆ ಚಿಕ್ಕಮ್ಮ.” ಅಂದೆ.

“ ಸರಿ—ಮಧ್ಯೆ ನಿನ್ನ ಶಂಖ ಊದಬೇಡ—ಕೇಳು. ನಿಮ್ಮ ಆ ಸಂಘದ ಹಾಲಿ ನಲ್ಲಿ ಪಟಲ್‌ಕಾಕ್ ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಅಂತ ಬಿಳಿಗರೆಗಳನ್ನ ಬಳಿದಿದ್ದಾರೆ. ನಿನ್ನೆ ಸಾಯಂ ಕಾಲ ಇನ್ನೂ ನೆಟ್ ಕಟ್ಟಿರಲಿಲ್ಲ. ಆಗಲೇ ಆ ಅಚ್ಚಿ ಹೆಂಡತಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಒಂದು ಸಾರಿ ಸುತ್ತಲೂ ನೋಡಿ—ಇದೇನು ಈ ಗೆರೆ ? ಟೆನ್ನಿಸ್‌ಗೆ ಚಿಕ್ಕದಾಯ್ತು ಕುಂಟೆ ಬಿಲ್ಲೆಗೆ ದೊಡ್ಡದಾಯ್ತು” ಅಂದಳು. ಆಗತಾನೇ ಎಂಬಲ್‌ಡನ್ನಿಂದ ಬಂದು ಇಳಿದೋ

ಳಹಾಗೆ ! ಅದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಮಣೆ—‘ಇದು ಟೆನ್ನಿಸ್ಸೂ ಅಲ್ಲ. ಕಂಟೆ ಬಿಲ್ಲೇನೂ ಅಲ್ಲ. ಪಟಲ್‌ಕಾಕು ! ಟೆನ್ನಿಸ್ಸಿಗಿಂತ ಬ್ಯಾಡ್‌ಮಿಂಟನ್‌ಗೆ ಹತ್ತಿರ ಇದು’ ಅಂದಳು. ಅದಕ್ಕೆ ಶೀನಿ ಹೆಂಡತಿ ಈ ಸಂಘದಲ್ಲಿ ಗಂಪಸರೇ ಇದ್ದಾಗ ಬ್ಯಾಡ್‌ಮಿಂಟನ್ ಬೇಕಾದರೆ ಆಡ್ತಿದ್ದಿರಲಿ. ಈಗಾದರೂ ಗುಡ್‌ಮಿಂಟನ್ ಶುರುಮಾಡೋಣ ಅಂದಳು. ”

“ ಭಗವಂತಾ !—ಕ್ಷಮಿಸು ಚಿಕ್ಕಮ್ಮ ಮುಂದೆ ! ”

ನಿಜವಾಗಿ ನಾನೆಂತಹ ಅವಕಾಶ ಕಳೆದುಕೊಂಡೆ ಅನ್ನಿಸಿತು ಪುನಃ.

“ ಸರಿ—ಇನ್ನು ಈ ಕೇರಂ ಬೋರ್ಡಿನ ಗಲಾಟೆ ಬೇರೆ. ನಾನು ನಿನಗೆ ಹೇಳೋದು ಮರೆತಿದ್ದೆ—ನಮ್ಮ ಮೂರ್ತಿ ಆಮೇಲೆ ಶಿಂಗ್ರ ಇಬ್ಬರೂ ಸೇರಿದ್ದರು ನಮ್ಮ ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ಸಧ್ಯ ಇಬ್ಬರನ್ನೂ ನಾಗಂ ರಾಮಪುರಕ್ಕೆ ಸಾಗಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋದಳು. ನಮ್ಮ ಮೂರ್ತಿ ಕೇರಂ ಆಡೋಕೆ ಕೂತ, ಶಿಂಗ್ರಗೆ ಜಾಗ ಸಿಕ್ಕಲಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಕೂತೋರಲ್ಲಿ ಯಾರೋ ಬೋರ್ಡಿಗೆ ಪೌಡರ್ ಕೇಳಿದರು ಶಿಂಗ್ರ—ನೋಡು ಹರಿ—ಎಲ್ಲಿಂದಲೋ ಆ ಶಿಂಗ್ರ—ಫಟಿಂಗ—ಒಂದು ಟೆನ್ ‘ವಿಮ್’ ಪೌಡರ್ ತಂದು ಕೇರಂ ಬೋರ್ಡಿನ ತಂಬಾ ಸವರಿಟ್ಟ. ಕೇರಂ ಕಾಯಿಗಳೆಲ್ಲಾ ಇದ್ದಲ್ಲೆ ಅಂಟು ಕೊಳ್ಳೋಕೆ ಶುರುವಾಯ್ತು. ಮೂರ್ತಿ ಆ ಬೋರ್ಡನ್ನು ತಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ನಲ್ಲಿ ಕೆಳಗಿಟ್ಟುಬಂದ. ಆಮೇಲೆ ಒಂದು ಕಡೆ ರಿಂಗ್ಸ್ ಆಟ ಶುರುವಾಯ್ತು. ಅಲ್ಲೇ ನಿಜವಾದ ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರ ಶುರುವಾಯ್ತು ನೋಡು. ಪಲ್ಲಂ ಹೆಂಡತಿ ಎಸೆದದ್ದು ರಿಂಗಂ ಶಿಂಗ್ರ ತಲೆ ಮೇಲೆ ಬಿತ್ತು. ಅಮೇರಿಕದ ಬಾಂಬು ಚೈನಾ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದ ಹಾಗಾಯ್ತು ನೋಡು ! ಶಿಂಗ್ರ—ಒಂದು ಚೆಸ್ ಕಾಯಿನ್—ಕುದುರೆ ಅಂತ ಕಾಣುತ್ತೆ—ತಕೊಂಡು ಗುರಿಯಿಟ್ಟು ಪಲ್ಲಂ ದವಡೆಗೆ ಹೊಡೆದ. ಇದನ್ನು ನೋಡಿ ಪಲ್ಲಂ ಮಾವ ಗಂಗಾಧರರಾಯ...”

ಈ ಮಹಿಳಾ ವಿಭಾಗದ ಉದ್ಘಾಟನೆಯ ಪ್ರಸಂಗ ಒಂದೇ ದಿನದಲ್ಲಿ ಮುಗಿ ಯುವ ಹಾಗೆ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ಹಾಗೂ ಶೌರಿ ಬರುವವರೆಗೂ ಭಾಗೀರತಿ ಚಿಕ್ಕಮ್ಮನ ಮಾತು ಮುಗಿಯುವ ಹಾಗೂ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ.

“ ಹೋಗಲಿ ಬಿಡು ಚಿಕ್ಕಮ್ಮ. ಈಗ ನಿನ್ನ ಮುಂದಿನ ಪ್ರೋಗ್ರಾಂ ಏನು ? ” ಅಂದ.

“ ಶೌರಿ ರಾಮಪುರದಿಂದ ಉಪ್ಪಿನಕಾಯಿ ತಂದ ತಕ್ಷಣ ಅದೇ ನಿನ್ನ ಕಾರಲ್ಲಿ ನಾನು ಹೆಬ್ಬಾಗಿರಿಗೆ ಹೊರಡ್ತೇನೆ. ಶೌರಿನ ಕರ್ಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಕಾರು ವಾಪಸು ಕಳಿಸ್ತೇನೆ. ಆಥವಾ ನೀನೇ ಬರ್ತಿಯೋ ಹೆಬ್ಬಾಗಿರಿನ ತನಕ ? ”

“ ಇಲ್ಲ ಚಿಕ್ಕಮ್ಮ—ವಿಪರೀತ ಕೆಲಸವಿದೆ ನಾಲ್ಕು ದಿನಗಳಿಂದ ನಾನು ಊರಲ್ಲಿಲ್ಲ ಎಲ್ಲಾ ಬಾಕಿ ಉಳಿದಿವೆ ” ಅಂತ ಹೇಳಿ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡ. ನನಗೆ ಸಂಘದ ಕಡೆ ಹೋಗಲು ಆತಂಕ.

ಮಾವಿನ ಮಿಡಿ ಉಪ್ಪಿನಕಾಯಿ ಜಾಡಿಯ ಮೆರವಣಿಗೆಗಾಗಿ ನನ್ನ ಕಾರನ್ನೂ ಶೌರಿಯನ್ನೂ ನಾನು ಒದಗಿಸಿದ ಹಾಗಾಯ್ತು. ಮಹಿಳೆಯರ ಒಬ್ಬರೂ— ಅಂದಂಕೊಂಡೆ.

ಶೌರಿ ಬಂದ.

“ ಶೌರಿ ”

“ ಸರ್ ”

“ ಅಂತೂ ನಿನ್ನ ಆಶೀರ್ವಾದ ಪಡೆದು ನಮ್ಮ ಸಂಘದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳಾ ವಿಭಾಗ ಸ್ಥಾಪನೆ ಆಗೇ ಹೋಯ್ತು.” ಅಂದೆ, ಸ್ವಲ್ಪ ವ್ಯಂಗವಾಗಿ.

“ ಹೇಗೂ ಆಗೋದಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಂಪ್ಯುಕ್ಯು ಕೊಟ್ಟೆ ಅಷ್ಟೆ ಸರ್.” ಅಂದ.

“ ಆದರೆ ಶೌರಿ—ಇನ್ನೂ ಮುಂದೆ ನಾನು ಆ ಮೈಗಳ್ಳರ ಸಂಘಕ್ಕೆ ಕಾಲಿಡೊಲ್ಲ ಶೌರಿ. ಚಿಕ್ಕಮ್ಮ ಹೇಳೋದು ಕೇಳಿದರೆ ಅದೊಂದು ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರ ಆದಹಾಗಿದೆ.”

“ ಛೇ—ಏನಿಲ್ಲ ಸರ್. ಮೊದಲಿಗಿಂತಲೂ ಈಗ ಸಂಘಕ್ಕೆ ಖಳೆ ಬಂದಿದೆ ಸರ್ ”

“ ಶೌರಿ—ಒಂದು ವೇಳೆ ನಮ್ಮ ಮೈಗಳ್ಳರ ಸಂಘ ಪೂರ್ತಿ ಮಹಿಳೆಯರ ಕಾರುಬಾರೇ ಆದರೆ ಮುಂದೆ ಗತಿ ಏನು ಶೌರಿ !”

“ ಯೋಚನೆಯೇ ಇಲ್ಲ ಸರ್. ಪುರುಷರೆಲ್ಲಾ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಅವರವರೇ ಒಂದೊಂದು ದಿನ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರ ಮನೇಲಿ ಸೇರಬಹುದು ಸರ್. ಅವೆರಿಕಾದಲ್ಲಿ ರೋಟರಿ ಶುರು ಆಗಿದ್ದೇ ಹೀಗೆ ಸರ್.” ಅಂದ.

“ ಹೌದೇ ಶೌರಿ ?”

“ ಹೌದು ಸರ್. ಯಾರನ್ನಾದರೂ ಕೇಳಿ. ನಾನೂ ಹೆಬ್ಬಾಗಿರಿಗೆ ಹೊರಡ್ತೇನೆ ಸರ್. ಜಾಗ್ರತೆ ಬಂದುಬಿಡ್ತೇನೆ ಸರ್.” ಅಂದ ಶೌರಿ—ಸರ್ವಜ್ಞ.

“ ಆಗಲಿ ಶೌರಿ ” ಅಂದೆ ನಿಶ್ಚಿಂತೆಯಿಂದ.

—ಕೇಫ

ಗುಲ್ಲೂರ ಹೂವಮ್ಮ

ಹೂವಮ್ಮ ಬಂದರೆ ಹೂವರಳಿದಂತೆ
ಮಂಜಾವು ಮೊಗ್ಗು ಬರಿದಂತೆ
ಹೂವಮ್ಮ ಹೂವ ತರುವ ಹುಡುಗಿ
ಹೂವಾಡಿಗಿತ್ತಿ ಹೂವಿನಷ್ಟೆ ಬೆಡಗಿ

ಹೂಹೊತ್ತ ಹೂವಮ್ಮ ನಡೆದೇ ಬರುವಳು ;
ನಗುವಳು ಮೆಲ್ಲಗೆ, ನಿಲ್ಲದೆ ನಡೆವಳು ;
ಹೂವಿಗೂ ಭಾರ ಇದ್ದಂತೆ !
ಮೆಲ್ಲನೆ ಉಸಿರಾಡಿದರೊಮ್ಮೆ
ಪುಟ್ಟ ಗಿರಿಗಳೆರಡರ ನಡುವೆ
ಇರುವ ಕಣವೆಯ ಮೇಲೆ
ಮೃದುವಾಗಿ ಗಾಳಿ ಬೀಸಿದಂತೆ !

ನಗುವ ತೇಲಿಸಿ ಮೌನವಾಡುವ ಮಾತು
ಹೂವು ಹೆಜ್ಜೆಗೆ ಕಿರುಗೆಜ್ಜೆ ಕಟ್ಟಿದಂತೆ
ಏನು ನಾಚಿಕೆ ! ಭಯವ ಹೊತ್ತವಳೀಕೆ !
ಒಂದು ಹನಿ ಇಬ್ಬನಿ ಹೆಚ್ಚು ಬಿದ್ದರೆ ಸಾಕು
ಬಾಗಿ ವಿಸುಕುವ ಹೂವಿನೆಸಳಿನಂತೆ !

—ಕಿರಣ ಗುಲ್ಲೂರು

ನೋಸ ಹೋಗ್ಬೇಡೀ! ಹುಷಾರ್ !

“ಆಯೋ ಗೋಪೀ, ಏನಾಗ್ಬಿಡೋ ಹುಡ್ಗನಿಗೆ, ಇನ್ನೂ ಹಸುಗೂಸೂ, ಎಲ್ಲಿಗೋಡೋಯ್ತೋ ಏನೋ, ಹೇಗಾರೂ ಮಾಡಿ ಅವನ್ನ ಕರ್ಕೊಂಬಾರೋ ಮನೆಗೆ” ಅಂತ ಒಂದೇ ಸವ್ದಿ ಬಡ್ಕೊಳಕ್ಕೆ ಶುರು ಮಾಡಿದ್ರೂ ನಮ್ಮಮ್ಮ. ನನ್ನ ಹದ್ದಾರು ವರ್ಷದ ತಮ್ಮ ಕಿಟ್ಟಿ ಮನೆಬಿಟ್ಟು ಓಡಿಹೋಗಿದ್ದ.

ಆದದ್ದಾದರೂ ಇಷ್ಟೆ. ಮೊದ್ಲೇ ಅವನು ತುಂಬಾ ಪೋಲಿ. ಚೇಷ್ಟೆ ಹುಡುಗ. ಓದುತ್ತಾ ಇರ್ಲಿಲ್ಲ. ಬರೀತಾ ಇರ್ಲಿಲ್ಲ. ಅವತ್ತು ನನ್ನ ಕನ್ನಡಕ, ವಾಚು ಮುಂದಿದ್ದ. ನನ್ನ ಸಂಪಾದ್ಕೋನಿಗೆ ಚೆನ್ನಾಗೇ ಸಿಟ್ಟು ಬಂತು. ನಾಲ್ಕು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬಾರ್ಸಿ “ಮನೆ ಬಿಟ್ಟು ಹೊಟೋಗೊ Idiot” ಅಂತ ಬೈದೆ. ಆದ್ರೂ ಅಷ್ಟು serious ಆಗುತ್ತೆ ಅನ್ನಿಸಿರಲಿಲ್ಲ ನನಗೆ. ಸಾಯಂಕಾಲ ಬಂದಾಗ ಈ ರೀತಿ ನಮ್ಮಮ್ಮ ಅಳ್ತಾ ಹೇಳಿದ್ರು.

ಎದೇಲೆಲ್ಲ ಏನೋ ಸಂಕಟ ಶುರು ಆಯಿತು. ನಮ್ಮಮ್ಮ ಹೋಗೋವಾಗ ನನ್ನ ತಮ್ಮನ ಕೈನ ನನ್ನ ಕೈಯಲ್ಲಿಟ್ಟು “ಗೋಪೀ ನೀನೇ ಇವನ್ನ ತಂದೆ ಥರಾ ನೋಡೋಪ್ಪಾ” ಅಂತ ಹೇಳಿದ್ದರು. ನಂಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದ ಹಾಗೇ ಎಡ್ಡ್ನಿ ಕಣ್ಣೀರು ತೊಟ್ಟಿಕ್ಕಿತು. ಸರಿ! ಊರೆಲ್ಲ ಹುಡುಕಿದೆ. ಅವನ ಗೆಲೆಯರ ಮನೆ, ಹೋಟ್ಟು, ಮೈದಾನ ಎಲ್ಲೂ ಇಲ್ಲ. ಮನೇಲಿ ಅವನ ಫೈಟೋನೂ ಇಲ್ಲ. (ಒಂದು ದಿವಸ ಸಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ‘ಆಲ್ಬಮ್’ನ ಬೆಂಕಿಗೆ ಹಾಕಿದ್ದೆ).

ಪೋಲೀಸ್ ಸ್ಟೇಷನ್‌ಗೆ ಹೋಗಿ ಅವನ ಚಹರೆ ಪಟ್ಟಿ ಕೊಟ್ಟು, ಅವರಿಗೆಲ್ಲ ಐದು ರೂಪಾಯಿ ತಿಂಡಿ ತಿನ್ನಿಸಿ ಮನೇಗೆ ಪೆಚ್ಚು ಪೋರೇಲಿ ಬಂದೆ. ಆ ರಾತ್ರಿ ಎಲ್ಲಾ ಒಬ್ಬಾ ನಿದ್ರೆ ಮಾಡ್ಲಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮಮ್ಮ ಅಂತೂ ನನಗೆ ಶಾಪ ಹಾಕಿದ್ದೇ ಹಾಕಿದ್ದು.

ಮಾರ್ಚ್ ದಿನ ನಮ್ಮಮ್ಮನ ಹಠದಂತೆ ಈ ಜಾಹೀರಾತು ಹಾಕಿಸಿದೆ :

ಚಿ|| ಕೃಷ್ಣಸ್ವಾಮಿ 5½ ಎತ್ತರ 90 ಪೌಂಡ್ ತೂಕ ತೆಳ್ಳಗೆ ಬೆಳ್ಳಗೆ ಗೂನು ಇರುವ ನನ್ನ ತಮ್ಮ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಹುಡುಕಿ ಕೊಟ್ಟವರಿಗೆ ಸೂಕ್ತ ಬಹು ಮಾನ.

ಕಿಟ್ಟೀಗೆ, ನೀನು ಎಲ್ಲಿದ್ದರೂ ತಕ್ಷಣ ಹೊರಟು ಬಾ. ಅಮ್ಮ ಹಾಸಿಗೆ ಹಿಡಿದಿದ್ದಾಳೆ ಹಣಕ್ಕೆ ಬರಿ

ಗೋಪಿನಾಥ್
4, ಗೋವಿಂದಯ್ಯ ರಸ್ತೆ,
ರಾಮನಗರ

ಮಾರನೆ ದಿವ್ವ ಒಂದು ಕವರು ಮನೆಗೆ ಬಂದಿತ್ತು ನನ್ನ ತಮ್ಮನಿಂದ.
“ಗೋಪಣ್ಣ,

ನಾನು ಮಾಡಿದ್ದು ತಪ್ಪು, ನನಗೆ ಗೊತ್ತು. ದಯಮಾಡಿ ಕ್ಷಮಿಸು.
ಅಮ್ಮಂಗೂ ಹೇಳು. ತಕ್ಷಣ ಬರ್ತೀನಿ. ಆದ್ರೆ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕಾಸಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಾ ಖರ್ಚಿಗೂ
ದಯಮಾಡಿ 60 ರೂ ಕಳಿಸು (ಹೋಟಲು ಛಾರ್ಜ್, ರೈಲು, ಊಟ ಎಲ್ಲಾ ಸೇರಿ).

ನಿನ್ನ ತಮ್ಮ,

ಕಿಟ್ಟಿ

Ajantha Hotel

Bombay-1

ನನ್ನೆ ತಲೆಗೆ ಗೂಟ ಹೊಡೆದಹಾಗೆ ಆಯಿತು. ಈ ಚೋಟುದ್ದದೋನು
ಬಾಂಬೆಗೆ ಹೋದ್ವೆ ? ಅಲ್ಲಿ costly ಹೋಟಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿದಾನಲ್ಲ ! ಅಂತೂ ತಮ್ಮ
ಬರ್ತಾನಲ್ಲ ಅಂತ ನಾನು ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಒಂದು ವರ್ಷದಿಂದ ಸೂಟ್‌ಗೆ ಅಂತ ಕೂಡಿಟ್ಟಿದ್ದ
ದಂಡ್ಡನ್ನ ಮನಿ ಆರ್ಡರ್ ಮಾಡುಕ್ಕೆ ಹೋದೆ. ನಮ್ಮಮ್ಮಂಗಂತೂ ಖುಷಿಯೇ
ಖುಷಿ.

ಮನೆಗೆ ವಾಪಸ್ಸು ಬಂದು ನೋಡ್ತೀನಿ ಇನ್ನೊಂದು Express ಕವರ್
ಬಂದಿದೆ ಅದೂ ತಮ್ಮನಿಂದ.

“ಅಣ್ಣಾ,

ಬೆಂಗಳೂರು

ಹೆದರಬೇಡ, ನಾನು ಅವತ್ತು ಜಗಳ ಆಡಿ, ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ ನೀನು “ಮನೆ ಬಿಟ್ಟು
ಹೋಗು” ಅಂದಾಗ ನನಗೂ ರೇಗ್ತು. ಎಷ್ಟಾದರೂ ನಿನ್ನ ತಮ್ಮ ಅಲ್ಲವೆ. ಅದಕ್ಕೆ
ನಿನ್ನ ಕೋಟಿನಲ್ಲಿದ್ದ ೨೦ ರೂ. ತೊಗೊಂಡು ತಾತನ ಮನೆಗೆ (ಬೆಂಗಳೂರು)
ಬಂದ್ಬಿಟ್ಟೆ. ಎಲ್ಲರೂ ಕ್ಷೇಮ ಅಮ್ಮನಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರಗಳು. ಒಂದು ವಾರದಲ್ಲಿ ಬರ್ತೀನಿ

ನಿನ್ನ ತಮ್ಮ

ಕಿಟ್ಟಿ

ಆಕಾಶ ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಕುಸಿದ ಹಾಗಾಯ್ತು. ಮೊದ್ದಿನ (ಬಾಂಬೇಮಾ)
ಕಾಗ್ದಾನೂ, ಕಿಟ್ಟಿಯ ಕ್ಲಾಸ್ ನೋಟ್ಸ್‌ಗಳನ್ನೂ ಹೋಲಿಸೆ ನೋಡಿದೆ. ಪತ್ತೇದಾರ
ಪುರುಷೋತ್ತಮನಂತೆ. ಎರಡು ಕೈ ಬರಹಾನೂ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ! ಆತುರದಲ್ಲಿ ಏನೂ
ತೋಚಿರಲಿಲ್ಲ. - ಎಲ್ಲಾ ನನ್ನ ಕರ್ಮ. ಅದಕ್ಕೆ ಹೇಳಿದ್ದು “ಮೋಸ ಹೋಗ್ಬೇಡಿ
ಹಂಪಾರ್” ಅಂತ.

ಕು. ರಾ. ಸು.

ಏಪ್ರಲ್ ಪಾಠಗಳ ಪರಿಣಾಮ

ಅಯ್ಯಾ ತೀರ್ಥ ರೂಪಸಮಾನ

ನಿನ್ನ ಕಾಗದಾನ ಹಿಂದಿನ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಓದಿ ಎಷ್ಟು ಖುಷಿ ಆಯಿತು ಅಂತ ನೀನು ನಮ್ಮಪ್ಪನಾಣೆಗೂ ಊಹಿಸಲಾರೆ. ನೀನು ಹೇಳಿದಹಾಗೆ ಲಕ್ಷಣವಾಗಿ ತಿನ್ನೊಂಡು ಆಡೊಂಡು ರಾಜರೋಷಾಗಿ ಇದ್ದು, ಇನ್ನೂ ಆ ಕಾವು ಆರುವುದ ರೊಳಗೇ ಈ ಪರೀಕ್ಷೆ ಅನ್ನೊ dragon ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಹಾಗೇ poor chaps ಆದ ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ attack ಮಾಡ್ತಾಗ “ಆದುಕೊಂಡು ತಿನ್ನೊ ಕೋಳಿ ಕಾಲಂ ಮುರಿದರಂ” ಅನ್ನೊ ಸಾಮತಿ ಜ್ಞಾಪಕಕ್ಕೆ ಬಂತು. ಇನ್ನೇನು ಸತ್ತ ಹಾಗೆ ಲೆಕ್ಕ ಇದ್ದ ಆಸೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ತೀರಿಸ್ಕಳ್ಳದಕ್ಕೆ ಮೊದಲೇ ಆ ಯಮನ ಕಣ್ಣುಗಳು ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಬೀಳ್ಳೇಕೆ ?” ಅಂತ ಹತಾಶನಾಗಿ ಗೋಳಾಡಿದ್ದೆ. ದಿನಾ ದೇವಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಬೇರೆ ಹೋಗಿಬರ್ತಾಯಿದ್ದೆ.” ಏನೋ ಪಾಸಾಗುತ್ತೀತಾನೆ ? ಬರೀ ಬರೀ ಪಾಸಾದರೆ ಸಾಲ್ದು ಕ್ಲಾಸೋ ರ್ಯಾಂಕೋ ಬರಬೇಕು” ಅಂತ ಮನೆಯವರ ಪ್ರಲಾಪ. ಎಲ್ಲರ ಹತ್ತಿರನೂ” ನಮ್ಮ ಹುಡುಗ ಪರವಾಗಿಲ್ಲ, ಬುದ್ಧಿವಂತ ಪಾಸಾಗ್ತಾನೆ” ಅಂತ ಹೇಳ್ತೊಂಬಿಟ್ಟು ಈಗ ನನಗಿಂತ ಇಪ್ಪತ್ತು ಪಟ್ಟು ಹೆಚ್ಚು interest ಇಟ್ಟು ನನ್ನ ಗೋಳು ಹುಯ್ಯೊತಾಯಿದಾರೆ. ದೇವರೇಗತಿ. ಇನ್ನು ನೀನ್ನೇಳಿದಹಾಗೆ ಸಿನಿಮಾ ಗಳೋ ಸರಿ James bond Oss 117ಮುಂತಾದವುಗಳೆಲ್ಲಾ ಈಗ್ಗೆ ರಿಲೀಸ್ ಮೊದಲಾಗಿದ್ದರೆ ಇಪ್ಪತ್ತುಸಲಿ ನೋಡಿರ್ತಾಯಿದ್ದೆ ಆದರೆ ಈಗ ಒಂದುಸಲ ಆದ್ರೂ ನೋಡದಿದ್ದರೆ ಹೇಗೆ? ಇಂಥ ಟೈಮಿನಲ್ಲಿ ಫಿಸಿಕ್ಸ್ ಕೆಮಿಸ್ಟ್ರಿ ಮ್ಯಾಥ್ಸ್ ಸೋಶಿಯಲ್ ಸೈನ್ಸ್‌ಗಳು ನಿಜವಾಗ್ಲೂ ಬುರುಡೇಗೆ ಇಳಿಯುತ್ತೇ ? ಅನ್ನೊದು ನನಗಿಂತ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಿನಗೇ ಗೊತ್ತು. ಓದೋಕೆ ಇರೋ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ತಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಒಂದು ಮುಖ್ಯ ವಾದ್ದನ್ನ ನೀನು ಬಿಟ್ಟುಬಿಟ್ಟಿದೀಯ. “ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಎಲ್ಲಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಕಥೆ ಪುಸ್ತಕ ಓದ್ತಾರೆ” ಅನ್ನೊ internationally accepted statementನ ನೀನು ಮುರ್ದಿದೀಯ. ಓದಿ ಓದಿ ಬೇಜಾರಾಗಿ ಅರ್ಥಗಂಟೆ ಓದಿದ ಆಯಾಸನ ಮರಿಯೋಣ ಅಂದ ಲೈಬ್ರರಿಗೆ ಹೋದರೆ, ಹಿಂದೆ ಹುಡುಕಿ ಹುಡುಕಿ ಸಿಕ್ಕದೆ ಸುಸ್ತಾಗಿ ಬೇಸತ್ತು ಬಿದ್ದಿರೋ ಪುಸ್ತಕಗಳೆಲ್ಲಾ ಕೈಗೇ ಸಿಕ್ಕುತ್ತೆ. ಏನಾದರೂ ಆಗ್ಲಿ ಪರೀಕ್ಷೆ ಪಾಡಿಗೆ ಪರೀಕ್ಷೆ ಓದೇಬಿಡೋಣ ಅನ್ನಿಸುತ್ತೆ. ಆದರೂ ತಡ್ಕೊತೀನಿ ಇನ್ನು ಮನೇಗೆ ಬಂದು text bookನ ಕೈಲಿ ಹಿಡಿದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಅಕ್ಷರಗಳೆಲ್ಲಾ ಥೈ ಥೈ ಅಂತ ಕಂಣೆದು” ಲೈಬ್ರರಿನಲ್ಲಿ ನೋಡಿದ ಕಫಿಪುಸ್ತಕ ಆಗಿರಬಾರ್ತಾಗತ್ತೇ” ಅಂತ ಹಗಲು ಕನಸನ್ನ ಕನವರಿಸ್ಕೊಬೇಕಾಗುತ್ತೆ. ಮುಂದೆ ಬರೋ ರಜದಲ್ಲಿ ಹಾಗ್ಗಾಡಬೇಕು

ಹೀಗಾದರೇಕು ಅಂತ ಬಾಯ್ ಬಾಯ್ ಬಿಡಬೇಕಾಗುತ್ತೆ. ಇನ್ನು ನಿದ್ವೇನೂ ತಡೆಗಟ್ಟಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಜಾಸ್ತಿಹೊತ್ತು ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಓದೋಬರೆದೋ ಉರುಹೊಡೆ ಯೋದೋ ಮಾಡಿದ್ರೆ ಒಳಗಿಂದ ವರ್ಷಪೂರ್ತಿ ಅಲೆಯೋದೂ ಮೈಬಗ್ಗಿಸಿ ಓದೊಲ್ಲ. ಈಗ ನಾವು ಲೈಟುಚಾರ್ಜು ಈ ಬಾರಿ ಐದು ರೂಪಾಯಿ ಬಂದಿದೆ” ಅಂತ ಕೂಗಿ concentrationನ ಹಾಳುಮಾಡೋದಕ್ಕೆ ಏನು ಹೇಳ್ತೀಯಾ ? ಹಾಗೇ ವರ್ಷ ಪೂರಾ ಚಕ್ಕರ್ ಹೊಡೆದು ಅಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ಅಲಿತಾ ಕೊನೇಲಿ ಓದೋಕೆ ಅಂತ ಕೂತ್ಕೊಂಡ್ರೆ ಎಲ್ಲಾನೂ ಗ್ರೀಕು ಲ್ಯಾಟಿನಲ್ಲ ಅದರಪ್ಪ. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಆಗೋ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಈ ವರ್ಷ ಪಾಸಾಗಲೀ ದೇವರೆ ಮುಂದಿನ ವರ್ಷದ ಮೊದಲಿಂದ ಓದದಿದ್ದರೆ, ಮೈಮುರಿಸ್ಕೊತೇನಿ ಅಂತ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ ಮಾಡಿ ಮುಡಿಪು ಕಟ್ಟಿಡೋದೂ, (ವರ್ಷ ವರ್ಷ ಇದು ಮಾಮೂಲಾ) ಏನೂ ಆಶ್ಚರ್ಯ ಅಲ್ಲ.

ಈ ರೀತಿ ನಾನಾ ಹಿಂಸೆಗಳಿಂದ ತೊಳಲ್ತು ನಿನ್ನ ಕಾಗದಾನ ನೊಡ್ಡ ಇದ್ದಾಗ ನಾಲ್ಕುದಿನದಿಂದ ಎಂಜಲು ಬೀಡಿ ಕೂಡ ಸಿಗದವನಿಗೆ ನಾಲ್ಕು ಪ್ಯಾಕು ಸಿಗರೇಟು ಸಿಕ್ಕ ಹಾಗೆ ಆಯಿತು. ಈ ಪುಣ್ಯಾತ್ಮ ಯಾರೋ ? ಅವನೂ ಅವನ ಮಕ್ಕಳು ಮರಿಗಳು ತಣ್ಣಗಿರಲಿ, ಅವನ ರೇಪನ್ ಕಾರ್ಡಿನಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಯೂನಿಟ್ಟು ದಾನ್ಯ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಸಿಗಲಿ, ಸುಲಭವಾಗಿ ಖಾಲಿ ಮನೆ ಸಿಗಲಿ, ಆ ಮನೆ ಮಾಲೀಕ ದೇವರ.ಥ ವನಂಪ್ಯನಾಗಿರಲಿ ಮತ್ತು ಅವನ ಮನೇಲಿ ನೀರು ಮೂರು ಹೊತ್ತೂ ಹುಯ್ಯಾ ಯಿರಲಿ ನಮ್ಮನೆನಲ್ಲಿ ಅಂತ ನಾನಾಥರ ನಿನಗೆ ಉಪಯೋಗವಾಗೋ ವರಗಳ್ಳ ನಿನಗೊಕ್ಕರ ಬೇಡಿಕೊಂಡೆ. ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಹೋಗೋದಿರಲಿ ಪರೀಕ್ಷೆ ಹಾಲು (hall) ಇರೋ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ತಿರುಗೋರೂ ನಡಗ್ತಾಯಿದ್ದ ನನ್ನನ್ನ ಪರೀಕ್ಷೆಗೇ ಕಳಿಸೋ ಅಷ್ಟು ಕೆಲಸನ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸಿದ ನಿನ್ನ ಕಾಗದಕ್ಕೆ ವಂದನೆಗಳು. (ಅಷ್ಟೇ) ಅದನ್ನೇ ನೆಪಮಾಡ್ಕೊಂಡು ಟ್ಯೂಷನ್ ಹೇಳಿದೆ ಅಂತ ಫೀಸೆಲ್ಲಾದರೂ ಕೇಳೀಯಾ ?).

ನೀನ್ನೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಒಂದು ಪಟ್ಟಿ ಹುರಿಗಾಳು ಒಂದು ಪಟ್ಟಿ ಪಕೋಡ ಇಟ್ಟೊಂಡು ಪಾಠದ ಜೊತೆ ಮೆಲಿಕ್ ಹಾಕ್ದೆ. ಹಲವಾರು doubts ಬಂದುವು ಹಾಗೋ ತೋಡಿದ ಸ್ವಂತ ಅಭಿಪ್ರಾಯಾನೊ ಬರ್ದಿದೀನಿ. Impartial judgementಗೆ ಕೋಪಿಸ್ಕೊಬೇಡ. (ಕಾಕಾ ಹೊಡೆಯೋ ಬುದ್ದಿ ನನಗಿಲ್ಲ) ಸಾವಧಾನ ವಾಗಿ ಕೆಲ್ಸ ಎಲ್ಲಾ ಮುಗಿಸಿ, ಓದಿ ಸಾಧ್ಯವಾದರೆ ಉತ್ತರ ಬರಿ. ಜತೆಗೆ ಹುರಿಗಾಳೋ ಪಕೋಡವೊ ಇದ್ದರೆ ವಾಸಿ ಅಂತ ನಾನೇನು ಹೇಳ್ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ ಅಂತ ಕಾಣುತ್ತೇ).

ಹಿಂದೂ ದೇಶದ ಚರಿತ್ರೆ

ಸಂಶಯಗಳು (1) ಇಲ್ಲಿ ಪುನರಾವರ್ತನೆಯ ಅರ್ಥ ಏನು ?

ವರ್ಷ ಪೂರ್ತಿ ಒಂದು ಸಲನೂ ಪುಸ್ತಕದ ಮುಖ ನೋಡದ ನಮಗೆ ನೀನು ಪುನರಾವರ್ತನೆ ಅಂತ ಬರ್ದಿರೋದು ಬೇಕಂತಲ್ಲೇ ಅವಮಾನ ಮಾಡೋಕೆ ಅಂತ ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಇದಕ್ಕೆ ನಿನ್ನ ಉತ್ತರ ?

(2) ಸತ್ತ ದೊರೆಗಳ ಕಥೆಗಳಿರುವ ಪುಸ್ತಕಕ್ಕೆ ಚರಿತ್ರೆ ಅಂತ ಹೆಸರು ಎಂದೂ definition ಕೊಟ್ಟಿದೀಯ. ಒಪ್ಪೊಂಡೆ. ಆದರೆ “ಬದುಕಿರೋ ರಾಜಕಾರಣಿಗಳ ಜಾಣಾಕೃತನದ ತಡೆಗಳಿರುವ ಪುಸ್ತಕದ ಹೆಸರೇನು ? ಚರಿತ್ರೆಗಿಂತ ಅದು ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನ ?” ಅಂತ newtype question ಎಂದರೆ ಕಣ್ ಕಣ್ ಬಿಡಲೇ ?

(3) ಉರು ಹೊಡೆಯೋಕೆ ನೀನು ಕೊಟ್ಟಿರೋ ಪಾಸೇಜು ಸಿಕ್ಕಾಪಟ್ಟೆ ಜಾಸ್ತಿ. ನಾಲ್ಕು ಲೈನು ಉರು ಹೊಡೆಯೋಕೆ ಎರಡು ಘಂಟೆ ಹೊತ್ತು ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳೋ ನಮಗೆ ಇಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ಪಾಸೇಜು ಕೊಟ್ಟರೆ ದಿನವೆಲ್ಲಾ ದುಡ್ಡೂ ದುಡ್ಡೂ ದಣವಾರೊಕ್ಕುಬೇಕಾಗತ್ತೇ ಅನ್ನೋದನ್ನು ನೀನು ಮರ್ತಿದೀಯೋ ? ಏನೋ ? ಅಂತ ನನ್ನ ಸಂಶಯ.

ಅಭಿಪ್ರಾಯ : ಒಬ್ಬನಲ್ಲಿ ಹುಡುಗರಿಗೆ ಚರಿತ್ರೆಲಿ ಪಾಸು ಮಾಡೋವಿಧಾನ ನೀನು ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ನಿನ್ನ ಸೂತ್ರ ಬಹಳ excellent (ಯಾರಿಂದ ಕಾಪಿ ಹೊಡೆದೆ, ಹೇಳಿದ್ರೆ ಅವರೇ contact ಮಾಡ್ತೇನಿ!) ಅವರಲ್ಲೂ ಆ ವಂಶಕ್ತಾಯ, ನೀನು ಹೇಳಿದಹಾಗೆ ಬಹಳ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ. ಸುಖವಾಗಿ ಐದು ನಂಬರು ಜೇಬಿಗೆ (ಹುಡುಗಿಯರಾದರೆ ಪರ್ಸಿಗೆ) ಹಾಕೊಬೋದು. ಉರು ಹೊಡೆಯೋಕೆ ಆರು ಲೈನಿಗಿಂತ ಜಾಸ್ತಿ ಹೇಳಬೇಡ.

ಸಾನಾನ್ಯ ನಿಜ್ಞಾನ

ಸಂಶಯಗಳು : (1) ಸೂತ್ರದಲ್ಲಿ Mಗೆ ಮಸಾಲ್ ದೋಸೆ ಅಂತ ಬರೆದೂ bracketನಲ್ಲಿ (ಅ. ರಾ. ಸೇ) ಅಂತ ಸೇರಿಸಿದಿಯ ಅ. ರಾ. ಸೇಗೂ ಮಸಾಲ್ ದೋಸೆಗೂ gravitation ಇದೆಯೇ ? ಇದ್ದರೆ ಹೇಗೆ ? force motion ಎಷ್ಟು ?

(2) ಈ ಥರ ಲೆಕ್ಕ ಕೊಟ್ಟರೆ ಹೇಗೆ ಮಾಡಲಿ ?

Aಯು ಸುಮಾರಾದ ವೇಗವನ್ನು ಪಡೆಯಲೂ, 200 ಅಡಿ ಎತ್ತರದಿಂದ ಧುಮುಕಿ ಕೆಳಗೆ ಬಿದ್ದಾಗ ಅವನ ಮೂಳೆಗಳ ಚೂರಿನ ಸಂಖ್ಯೆ ಎಷ್ಟು ? ಅದರಲ್ಲಿ 6 ಅಡಿ ಉದ್ದ, 3 ಅಂಗುಲ ಅಗಲ 2 ಅಂಗುಲ ದಪ್ಪದ ಎಷ್ಟು ಚೂರುಗಳಿರುತ್ತವೆ ?

(3) Simple machine ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ರೀತಿಯನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿ, “ತಿರುಗುವ ಚಕ್ರಕ್ಕೆ ಕೈ ಕೊಟ್ಟರೆ ಚಕ್ರ ನಿಲ್ಲುವವರೆಗೂ ಚಕ್ರವೂ ಕೈಯೂ ತಿರುಗುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತದೆ ಅಂತ ಹೇಳಿದಿಯಾ. ಆದರೆ ತಿರುಗುವ ಚಕ್ರವೇ ಕೈ ಕೊಟ್ಟರೆ ತಿರುಗೋದೂ ಹ್ಯಾಗೆ ?

(4) ಖರ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಆಗಿ, ದೀಪದ ಹುಳು ಮುಟ್ಟುಕೊಳ್ಳದ ವಿದ್ಯುತ್ತಿಗೆ ಏನು ಹೆಸರು ?

ಅಭಿಪ್ರಾಯ :—ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಕೆಲಸ ಮಾಡು, Nobel Prize ಬರಬಹುದು ಸಸ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ ಅಥವಾ ಬಾಟಿ.

ಸಂಶಯಗಳು :—1 ಇತ್ತೀಚಿನ ಸಂಶೋಧನೆಗಳಿಂದ ಸಸ್ಯಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರೂ ಗಿಡಗಳನ್ನು ವಂಶಿಸಿ, ಇದು ಗಿಡ ಇದು ತರಕಾರಿ, ಎಂದೂ ವಿಂಗಡಿಸಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆಂದೂ ತಿಳಿಯಿತು. ಇದಕ್ಕೆ ನಿನ್ನ ಉತ್ತರ ?

ಅಭಿಪ್ರಾಯ :—ಇತ್ತೀಚಿನ ವರದಿಗಳನ್ನು ಓದಿಲ್ಲ ಇನ್ನೂ ಹದಿನೆಂಟನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲೇ ಓದಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೀ.

ಸಮಾಜ ಶಾಸ್ತ್ರ

ಸಂಶಯಗಳು (ಗಂಡಸರು, ಹೆಂಗಸರು ಇಬ್ಬರೂ ಇರುವ ಸಮಾಜ ಹುಟ್ಟಲು ಸಾಧ್ಯವೇ? ಹಾಗಾದರೆ ಅದರ ಹೆಸರೇನು? ಅದರಲ್ಲಿ ಯಾರ ಪ್ರಭಾವ ಜಾಸ್ತಿ? ವಿವರವಾಗಿ ಕಾರಣಸಹಿತ ತಿಳಿಸಿ ?

(2) ಹಿಂದೂ ಮಹಿಳೆ, ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯ ಮಹಿಳೆಯರಿಗಿರುವ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಸೊನ್ನೆಯಾಗಲು ಇನ್ನೂ ಎಷ್ಟು ದಿನ ಬೇಕು ?

ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ರೀತಿ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ ನಿನ್ನ ಬಳಿ ಬರಲೇ ?

ಅಭಿಪ್ರಾಯ :—ಒಂದು ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಸಮಾಜ ಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ನೀನು ನನ್ನಂಥಹವರಿಗೆ ಬರೆದಿಲ್ಲ. ಏನಿದ್ದರೂ ಬಹಳ ಮೇಲಿನ ಕ್ಲಾಸಿಗೆ ಉಪಯೋಗವಾಗಬಹುದು,

ರೇಖಾಗಣಿತ ಅರ್ಥಾತ್ ಜಾಮಿತ್ರಿ

ನೀನು ಹೇಳಿರುವ ಪ್ರಮೇಯಕ್ಕೆ ಎರಡು ತ್ರಿಭುಜಗಳನ್ನು ಅವರು ಹೇಳಿರುವಂತೆ ರಚಿಸಿ, ಉಳಿದುವುಗಳನ್ನು ಅಳಿದು ನೋಡಿ Proof ಅನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ ಎಂದರೆ ತಪ್ಪೇ ?

ಅಭಿಪ್ರಾಯ :—ಸುಲಭವಾದ ಮಾರ್ಗವಿದ್ದರೂ ಕೊಂಕಣ ಸಂತ್ತಿ ಮೈಲಾರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದಿ.

ಸಂಸ್ಕೃತ

ಸಂಶಯವೇಯಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಅದು ನನ್ನ Second Language ಅಲ್ಲ. ನೋಡಿದ್ರೆ ಪಾಠವೇನೋ ಚೆನ್ನಾಗಿದ್ದಂತೆಯಿದೆ. (ಅರ್ಥವಾಗದಿದ್ದರೂ) ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಮೇಲಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡು.

ಸಿನಿಮಾ ಸಂವಾರಾಗುತ್ತಾ. ಚೆನ್ನಾಗೇ ಇತ್ತು ಅನ್ನಬಹುದು.

ಇತಿ.

—ಅ. ರಾ. ರಾಜಗೋಪಾಲ್

✠ ಗೋಪಾಲರಾಯ ಪರಿಚಯಂ ✠

(ಪ್ರಾಚೀನ ಅವರ್ಜೀನ ಕನ್ನಡಂಗಳ ಬೆರಕೆ ಧಾಟಿಯೊಳ್ ಹೇಳ್ವುದು)

ಗೋಪಾಲರಾಯನೆಂಬ ಓರ್ವ ವಿಪ್ರೋತ್ತಮಂ (ಪಾಪರ್ ಚೀಟಿಯಂ ಪಡೆದು ಅಸಂಖ್ಯಾತರ ಶಿರಂಗಳಂ ನಂಣ್ಣನೆ ಮಂಜ್ಜಿಗೆ ಕರಟದಂತಾಗಿಸಿದ ಆ ಬ್ಯಾಂಕಿನ ಭೂಪನಲ್ಲ) ಪೌರೋಹಿತೃಮಂ ಬಲವಾಗಿ ಪಿಡಿದಂ, ವಂತ್ರವಾಹಿನಿಯಂ ಲಾಲಾ ರಸದೊಡನೆ ಹರಿಸಿ, ಇದೀ ಮಹಾ ಬರಗಾಲದೊಳ್‌ಗಂ ಕೂ ಪೀಡಿತನಾಗದೇ ಅವರಿವರ ಗೃಹಂಗಳೊಳಂ ತನ್ನ ಕೂಳಂ ಕಂಡಂ ಸುಖ ಸಂತೋಷಂಗಳಿಂ ಕಮ್‌ಫರ್ಟ್ ಬಲ್ಲಾಗಿ ಲೈಫ್ ಲೀಡ್ ಮಾಡುತ್ತಿರ್ಪಂ. ಹರಿಗಳಂ, ಪಾಕಂಪೊಪ್ಪು, ನಶ್ಯ ಇತ್ಯಾದಿ ಪದಾರ್ಥಗಳಿಗುಂ ಆಗಿಬರಲೆಂದಂ, ಮೇಲ್ಪರ್ಚಿಗಿರಲೆಂದಂ ಆ ಮಹಾರಾಯಂ ಉಪಾಧ್ಯಾಯ ವೃತ್ತಿಯನ್ನೂ ಆಲೊ ಅನುಸರಿಸಿರ್ಪಂ. ಈತನ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಪರಿಚಯಂ ಜನಂಗಳಿಗಿರಲೆಂಬಾಸದಂದ್ದೇಶ ಪ್ರೇರಿತನಾಗಿ ನಾನೀ ಪ್ರಬಂಧವಂ ಬರೆವೆಂ.

ಬಾಲ್ಯದೊಳಾರಾಯಂ ಕಿಂಚಿತ್ ವಿದ್ಯಾರ್ಜನೆಯಂ ಮಾಡಿ ಎಸ್. ಎಸ್. ಎಲ್. ಸಿ. ಯಂ ಪೆರ್ದಡವಂ ದಾಟಿ ಟ್ರೈನಿಂಗಿಗೆ ತೊಡಗಿದಂ. ಆದಾವ ಟ್ರೈನಿಂಗಿಂದಂ ನನಗೇ ಜಿಜ್ಞಾಸೆಯಾಗಿರಲೀಗ ಡೀಟೆಯಲ್ಸ್ ಕೊಡಲರಿಯೆ. ಆದರೂ, ಟಿ. ಸಿ. ಹೆಚ್ಚೋ ತಪ್ಪಿದೊಡಂ ಬಿ. ಟಿ. ಎಸ್ಕೋ ಎಂಬೊಂದಂ ಅನುಮಾನಾಸ್ಪದಮಾದ ಟ್ರೈನಿಂಗ ರಾಯಂ ವಲಗಿಸಿಕೊಂಡಂ. ಸೆಕ್ಟೋ ಅಂಡ್ ಸ್ಟುಡಿ ವಿನ್ಸ್ ದಿ ರೇಸ್ ಎಂಬ ಗಾಯತ್ರಿಯಂ ನೆಮ್ಮಿ ಕ್ರಮೇಣ ನಿಧಾನವಾಗಿ, ಆದರೂ ತಪ್ಪದೆ ಸ್ಟುಡಿಯಾಗಿ ಕುದರೆ ರೇಸಿಗೂ ಕೈಯಿಟ್ಟ ರಾಯಂ ಪಿತ್ರಾರ್ಜಿತವಂ ಕುದುರೆಗಿತ್ತು ಕೈಯ್ಯಂ ವಂಗಿದು ಕಂತ. ಅಲ್ಲದೆ ನವಮಾಸದ ಟ್ರೈನಿಂಗಂ ನವಮಾಸದೊಳೇ ಕಳೆದು ಪಾಸಾಗಿ ಹೋಗುವ ಇಚ್ಛೆಯಿಲ್ಲದೆಯಂ, ತ್ವರೆಯಂ ಗೈಯ್ದೆ, ಕೆಲವಾರು ಸಂವತ್ಸ ರಂಗಳಂ ವಿನಿಯೋಗವಾಡಿ, ತದನಂತರದೊಳ್ ನ್ಯಾರೋ ಮಾರ್ಕ್ಸ್ ಸಂಪ್ರಾಪ್ತ ಮಾಗಿ ರಾಯಂ ಜಯಡಿಂಡಿವಂ ಗೈದ. ಇಂತೀ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಂ ಆದ ಬಳಿಕ ಇರ್ಪುದು ಪ್ರೈಮರೀ ಶಾಲೆಯೊಳ ಮಾಸ್ತರಿಕೆಯೇ ಎಂಬುದರಲದಾವ ಸಂದೆಗ? ಜೊತೆಗೆ ರಾಯಂ ಒ್ರಹ್ಮಣ ಕಾಲದೊಳ್ ಜನಿಸಿದ ದರ್ವಿಧಿಯ ಫಲವಾಗಿ ಉಪಾಧ್ಯಾಯಿ ಕೆಗೆ ಮಾತ್ರ ಅರ್ಹತೆಯಂ ಪೊಂದಿದ್ದ. ಇಂತಾಗಿ ಗೋಪಾಲರಾಯಂ ಟೀಚರ್ ಪೋಸ್ಟಿಗೊಂದರ್ಜಿಯೆಂ ಜಡಿದ. ಮುಂದೆ ರಾವಂಗೆ ಶಬರಿ ಕಾದಂತೆ ತನ್ನರ್ಜಿ ಗತ್ತರವಂ ಕಾದಂ ಬಸವಳಿದಂ, ಹೋಪಳಿದಂ, ಬೆಂಡಾಗಿ, ಬೋರಾದ ಬಳಿಕಲೊಂದಂ ದಿನ, ಕೆಲವೇ ದಶಕಂಗಳ ನಂತರ ಓಲೆಯೊಂದಂ ರಾಯಂಗೆ ತಲ್ಪಿತಂ. ಗುರುತನವು

ದೊರಕೊಂಡು ರಾಯಂಗೆ ಸಮಾಧಾನವಾಯ್ತು. ಆದರೇಂ ಅದೊಂದು ಭಾರಿ ಉದ್ಯೋಗವೋ. ಅಥವಾ ಪ್ರೈಮರೀ-ಉಪಾಧ್ಯಾಯಿಕೆಗೆ ಕೊರತೆಯೋ “ ಈ ನಾಡ ದೇವಿಯ ಪೆರ್ದಸಿರ ಬಲ್ಬಾರಮಾಗಿದಂದಂ ಸಾಧಾರಣವೋ?—ಕ್ಷಾಮ, ಕಾಲರಾ, ಯಂದ್ವಿತ್ಯಾದಿಗಳಿಗೆ ಬಲಿಯಾಗಿ ಅದಕುಂ ಕೊಸರಿಗೆರಡಿರಲೆಂಬ ಆಶಯದಿಂ ಅಗಣ ತಮಾಗಿ ಪುತ್ರ ಪುತ್ರಿಯರನು ಪೆತ್ತ, ಪೆರುದಿರ್ಪ ಗಂಡರ್ಗೆ, ಮಿಂಡರ್ಗೆ ಹೆಸರಾಂತ ದೇಶದೊಳ್ ಪ್ರೈಮರೀ ತರಗತಿಗಳಿಗೆ ಲೆಕ್ಕಮುಂಟೋ, ಬುಕ್ಕುಂಟೋ ? ಹಳ್ಳಿ ಹಳ್ಳಿ ಗಲೊಳೂ ಎನ್, ಇ. ಎಸ್. ಸ್ಕೀಮಿನಲ್ ಓಪನ್ನಾದ ಶಾಲೆಗಳ್ ಮುತ್ತಿಕ್ಕುವ ಶಿಶು ಸಂತತಿಯ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಗುರಿಯಿಂ ನೆಲೆಗೊಂಡಿರ್ಪುವು. ನಮ್ಮೀ ರಾಯಂಗೂ ಅಂಥಾ ಶಾಲೆಯೊಂದರೋಳ್ ವೃತ್ತಿಯೊಂ ದೊರೆತು ಸಲೀಸಾಯಿತು.

ಇಷ್ಟಾದೊಡಂ ರಾಯಂಗೊಂದಂ ಕೊರತೆ, ಚಿಂತೆ. ಕುವರ ಕುವರಿಯಿರಿಲ್ಲದ ಚಿಂತೆಯಲ್ಲ. ರಾಯನೇ ಆರಿಯದಂಥಾ ಸಂಖ್ಯೆಯೊಳ್ ಸಂತತಿಯುಂಟಾಗಿ. ಗೃಹ: ಶಿಶುವಿಹಾರಸದೃಶಮಾಗಿ, ಜಗಜಗಿದು ತುಂಬಿತ್ತು. ಆದೊಡಂ ರಾಯನ ವೃತ್ತಿ ಮೌಲ್ಯ, ಅರ್ಥಾತ್ ಸರ್ಕಾರೀ ಸಂಬಳ, ಕೇವಲಮಾಗಿ ಎತ್ತಲಾಗೂ ಸಾಲದಂತಾಗಿ, ಎತ್ತೆತ್ತಲಿಂದೂ ಸಾಲವನ್ನರಸಿ ಅಲೆದಾಡಿದ ರಾಯಂಗೆ ಜೀವನ ರಥಮಂ ಕಾರ್ಪಣ್ಯದ ಕೆಸರಿಂದೆತ್ತಿ ಎಳೆಯುವುದು ದುಃಸ್ವಾಧ್ಯಮಾಗಿ ಪೋದುದು. ಎಂದರೆ ನಮ್ಮೀ ಮಾಸ್ತರಂಗೆ ಹಣದ ಚಿಂತೆಯಾಯ್ತು. ಇದರಲಾವಾಶ್ಚರ್ಯ, ಇದು ನ್ಯಾಚುರಲ್ಲೇ ತಾನೆ? ಕಂಪಲ್ನರಿ ಇನ್‌ಶೂರೆನ್ಸ್ ಎಂದು, ನ್ಯಾಷನಲ್ ಡಿಫೆನ್ಸ್ ಫಂಡೆಂದಂ (ಅದರಿಂದ ಡಿಫೆಂಡಾಗುವಂತಿಲ್ಲ, ಹಾಗಾದೊಡೆ ದೇಶದ್ರೋಹಿಯೊಂದಂದಂ, ಕಾಡುವರ್), ಅವನ ಮೆಮೋರಿಯಲ್ಲೆಂದಂ, ಇವನ ಮೆಮೋರಿಯಲ್ಲೆಂದಂ, ಉಪಾಧ್ಯಾಯರ ಸಂಘವೆಂದಂ, ಕೊನೆಗೆ ಟೀಚರ್ಸ್ ವೆಲ್‌ಫೇರ್ ಫಂಡೆಂದಂ— ಸಂಬಳವಂ ಕೊಳ್ಳಾಗ ಅಂಟಿಸುವ ಅಂಟಿ ಚೀಟಿಯಿಂದ ಮೊದಲೊಂದಂ—ತೆತ್ತು ತೆತ್ತು ಕತ್ತು ಮೊಳದುದ್ದವಾಗಿ, ಕದಿರು ಕಡ್ಡಿಯಂತಾಗಿ ಸವೆಸವೆದು ಗೋಪಾಲ ರಾಯಂ ಸೊರಗಿದಂ. ಕೊನೆಗುಂ ಅವನ ತಲೆ ಚಿಗುರಿ, ಬುದ್ಧಿ ಬೆಳೆದು, ಉಪಾಯ ವಾಗಿ ಅಪಂ ಮಾಸ್ತರಿಕೆಯ ಜೊತೆಗೆ ಪೌರೋಹಿತ್ಯಮಂ ಅಂಗೀಕರಿಸಿ ಪ್ರಾಣಾಪಾಯ ದೊರನಾಗಿ ಆಸ್ತಿವಂತನಾಗಿ ನಿಶ್ಚಿತ್ತೆಯಂ ಪಡೆದ.

ರಾಯಂಗೆ ಮಂತ್ರಗಳು ಮರೆತು ಗತಕಾಲವೇ ಆಗಿ ಮೊದಮೊದಲೋಳ್ ಕಿಂಚಿತ್ ತೊಂದರೆಯೊಂ ಉಂಟಾದರೂ ದಾಷ್ಟೀಕ ಧೈರ್ಯಂಗಳಂ ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿ ಬಚಾಯಿಸಿಕೊಂಡಂ ಮುಂದುವರಿದಂ ; “ ಮದವ್ಯೋಸಾನೇತೆ ಏಕದಾ...ಆ...ಆ... ಜಾಕಂಡ್ವಿಲ್ಲೂ ವೆಂಟಪ್ ದಿ ಹಿಲ್ಲೂ ಟು ಫೆಚ್ ದಿ ಪೇಯೇ ಯೇ ಯೇಲ್ ಆಫ್ ಪಾಟರೂ...” ಎಂದಂ ಮುಂತಾಗಿ ಸ್ವಯಾಲೋಚನಾ ಪ್ರಯೋಗಗಳಂ ನಡೆಸಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧನಾದಂ. ಕೊನೆಗೆ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಇದ್ದ ಬದ್ಧ ದಿಕ್ಕಿಗೆಲ್ಲಾ ಪೆರ್ಬಿ ರಾಯಂಗೆ

ಸುತ್ತಲ ಹಳ್ಳಿಗಳೊಳಗೆ ಪೌರೋಹಿತಕ್ಕೆ—ಪೂಜೆಗೆ, ತಿಥಿಗೆ, ವಿವಾಹಾದಿ ಮಂಗಳ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆಂದು—ಡಿಮೆಂಡೇ ಆರಂಭವಾಯಿತು. ಗೋಪಾಲರಾಯ ಪುತ್ರರ್, ಪುತ್ರಿಯರ್ ಸೊಂಪಾಗಿ ಬೆಳೆದು ಭೂತಗಳಾದರ್.

ಇತ್ತ ಗುರುವೃತ್ತಿಯಲ್ ಕೂಡ ಮರೆವೇರೆದು ಪ್ರಸಿದ್ಧನಾದ ರಾಯನ ಮಹಾ ತಲೆಯು ಬಣ್ಣಿಸಲೆನಗಳವೇ ? ಈ ಪ್ರತಿಭಾನ್ವಿತನು ಒಳಹೊಕ್ಕು ಪರೀಕ್ಷಿಪಂಗುಟೆರ್ದೆ ಯೇನು ನೂರೆಂಟೆರ್ದೆಯೇ ಬೇಕು. ಅರ್ಥಾತ್ ಎದೆ ಜೋರಾಗಿರಲೆಬೇಕು. ಇಂತಿರ್ಪ ಓರ್ವ ಲೇಡೀ ಸ್ಕೂಲ್ ಇನ್‌ಸ್ಟ್ರಕ್ಟ್ರಿಸ್ ರಾಯನ ತರಗತಿಯು ಗುಟ್ಟು ಗುಮಾನಗಳಿಂ ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ಒಮ್ಮೆ ಆ ಮಹೋಪಾಧ್ಯಾಯನ ಪ್ರತಿಪದಾರ್ಥ ಪ್ರತಿಭೆಗೆ ಅಪ್ರತಿಭಳಾಗಿ ಎರಡು ರೂ. ಫೈನನ್ನು ತೆತ್ತು ಮುಕ್ತನಾಗೆಂದು ಸೂಚಿಸಿ, ರಾಯಂಗೇ ವ್ಯಸನಕಾರಣಳಾದಳು. ಇದರ ಡೀಟೆಯಲ್ಸ್ ಇಂತಿರ್ಪುದು. ಆಕೆಯ ಆಗಮನ ಕಾಲದೊಳಗೆ ಏನೊಂದರಿಯದ ರಾಯಂ ನಿತ್ಯದಂತೆಯೇ ಪಾಠಮಂ ಹೇಳುತ್ತಿರ್ದ. ಅಂದಿನ ದಿವಸಂ ಗೋವಿನ ಕಥೆಯೆಂಬೊಂದು ಪದ್ಯಮಂ ಬಿತ್ತರಿಸಿ, ಪ್ರತಿಪದಾರ್ಥ ಸಹಿತವಾಗಿ ವಿವರಿಸುತ್ತಿದ್ದುದುಂ ಆಕೆಯಾಲಿಸಿದಳು. "ಧರಣಿ-ಧರಣಿ, ಮಂಡಲ-ಮಂಡಲ ಮಧ್ಯ-ಮಧ್ಯ, ದೊಳಗೆ-ದೊಳಗೆ..." ಇಂತು ರಾಯಂ ಪದಗಳಂ ಒಡೆದು ಅರ್ಥಮಂ ಪೇಳಿ ತಾತ್ಪರ್ಯ ವಿವೇಚನೆಗೆ ತೊಡಗಿದಂ. "ಮಂಡಲದ ಹಾವಿ ನಂತಿರುವ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಂಡ ಕುಡಿದು (ಮಧ್ಯದೊಳಗೆ) ಮೆರೆಯುತ್ತಿರುವ..." ಇಂತುಮುಂತಾಗಿ ನಿರರ್ಗಳವಾಗಿ, ಅನುಮಾನ ತಲೆಕೆರೆತಗಳಿಲ್ಲದೆಯೇ ಭಾಷ್ಯವಂಪೇಳಿ ಎರಡು ರೂ. ವಂಡ ತೆತ್ತು ರಾಯಂಗೇ, ಅದಾವ ದೋಷಮಂ ಆಕೆ ಕಂಡಳು ಎಂದೀ ದಿವಸಕ್ಕೂ ತಿಳಿಯದು ಇರಲಿರಲಿ. ಆತನ ಪ್ರಶ್ನಾವಳಿಯ ವೈಚಿತ್ರ್ಯವಂ ನೀವರಿಯರಿ. ಇದಿಗೋ ಲಾಲಿಸಿ—

ರಾಯನಾ ಪ್ರಶ್ನೆ : ಏನೆಲಾ ರಾಮಂ ಸೀತೆಯೆಂ ಏನಾದನು ?

(ನಿರೀಕ್ಷಣೆಯಂ, ಮಾಡಿದ ಉತ್ತರ : ರಾಮಂ ಸೀತೆಯಂ ವಿವಾಹವಾದನಂ)

ಪ್ರಶ್ನೆ : ಇದಕ್ಕೆ ಪೂರ್ದದಲಿ ರಾಮಂ ಸೀತೆಯಲ್ಲೇನು ಗೊಂಡಂ ?

(ಉತ್ತರ : ರಾಮಂ ಸೀತೆಯೋಳ್ ಮೋಹ ಗೊಂಡಂ)

ಪ್ರಶ್ನೆ : ನಳನೂ, ದಮಯಂತಿಯಂ ಎಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದರು ?

(ಉತ್ತರ : ಅವರಂಗಳು ಪ್ರೇಮಪಾಶದೊಳಗೆ ಸಿಲುಕಿ ಬಿದ್ದರು)

ಪ್ರಶ್ನೆ : ಕಂಭಕರ್ಣ ಎಂದರಾರು ?

(ಉತ್ತರ : ಮಂಡಕೆ ಬಾರಿಸಿದರೂ ಕೇಳದ ಕರ್ಣ ಉಳ್ಳವನ್)

ಈ ಪ್ರಶ್ನಾವಳಿಯು ಕೇಳಿ ಬಿಟ್ಟದಿರಿ. ಗೋಪಾಲರಾಯಂ ತನ್ನ ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಪೀರಿಯಡ್ಡಿನೊಳ್ ಬಿಸಿರಕ್ತದಂತಹ ತುಂಬಿರಲ್ ಇನ್ನೂ ಮಹತ್ವಾಂತ ವಿದ್ವತಂ ಡಿಸ್ಟೆನ್ ಮಾಡಿದ್ದುಂಟು. ಆಗೊಂದು ದಿವಸಂ ಆಂಗ್ಲ ಭಾಷಾ ಪಾಠವೊಂದರ ಪ್ರಾರಂಭಪೂರ್ವದೊಳ್ ಲೆಸೆನ್ನಿಗಿಂಟ್ರೋಡಕ್ಷ್ ಈಯುತ್ತಾ ರಾಯಂ ಈ ತೆರದಲ್ ಮುಂದಂವರಿದಿದ್.

Who is the father of our Nation?—Rao's Question.

Gandhi—Student's answer.

Where does the divine Flame come from?—Rao's Question.

No answer.

(Expected answer: From cotton. And Gandhi believed cotton to solve all our problems)

ಈ ಎರಡು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಂ ಕೇಳಿ ತದನಂತರದೊಳ್ ಗೋಪಾಲರಾಯಂ ನಿಂತೆಂದಂ, 'Cotton' ಎಂಬ ಪಾಠವಂ ಪರಿಸ ತೊಡಗಿದ.

“So, we shall study the lesson of cotton.” ಇಂತೀ ರಾಯಂನ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಪರಿಚಯಮಂ ನಿವಂಗುಂಟುಮಾಡಿ ನಾನೀಗ ವಿರಮಿಸುವೆನ್. ಆದರೊಂದಂಟು ಆತನ ದಿವ್ಯ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನಮಂ ಪಡೆದ ಬಾಲಕರ್ ಮೇಲೇರಿ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿ ನಮ್ಮನ್ನಾಳುವುದರಲ್ಲಿಲ್ಲ ಸಂದೆಗಂ, ಇಂಥಾ ರಾಯರ್ಗಳಗಡಣವೇ ನಮ್ಮ ರಾಜಕೀಯ ಪಟುವರ್ಯರು ತಯಾರಿಸಿರ್ಪ, ತಯಾರಿಸುತ್ತಿರ್ಪ ಮಹಿಮಾನ್ವಿತರ್.

“ ಹಳೆಗನ್ನಡಂ ವಾಳ್ಗೆ ”

—ಎನ್. ನಾಗರತ್ನಮ್ಮ

ಲಾಯರೊಬ್ಬರು ಅಕ್ಕಿ ಕೊಳ್ಳಲು ರೇಷನ್ ಅಂಗಡಿಗೆ ಹೊತ್ತಾಗಿ ಹೋದಾಗ ಅಂಗಡಿಯವ “ ಕ್ಷಮಿಸಿ ವ್ಯಾಪಾರ ಅಡ್ಜರ್ನ್ ” ಎಂದಂ ಹೇಳಿ ಬಾಗಿಲು ಹಾಕಿ ಕೊಂಡಂ ಹೊರಟೇ ಹೋದನಂತೆ.

* * * *

ವಿಷಕಂಠ

ಊರ ಪುಡಾರಿಗೆ ನೂರಂ ದಾರಿ. ವೊನ್ನೆ ಬಿರುಗಾಳಿ ಬಂದಿತ್ತಿಲ್ಲವೇ ?... ಯಾವುದೂಂತೀರಾ, ನಾಡಿನ ಮುನ್ನಿಪಾಲ್ವಿಗಳೆಲ್ಲಾ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಸ್ವಾಹ ಸ್ವಾಕ್ಷರ ಉಳ್ಳ ಪ್ರಭಾವಯುತ ಕಲಾವಿದ ಚಿತ್ರಿಸಿದ ಪೋಟೋ ಹಾಕಬೇಕೆಂಬ ವೃತ್ತೋಲೆ (ಸರ್ಕ್ಯುಲರ್) ಹೊರಟಿತ್ತಲ್ಲ; ಆ ಕಿರು ಬಿರುಗಾಳಿ ಬರುಕ್ಕೆ ಮುಂಚಿನದು— ಆದರೆ ಶರಾವತಿ ಬಿರುಗಾಳಿ ಆದವೇಲಿಂದಂ ಅಂತ ಇವೆರಡರ ನಡುವೆ ಎದ್ದ ದೊಡ್ಡ ಬಿರುಗಾಳಿ ವಿಷಯ ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದು.

ನಮ್ಮ ನಂಜುಂಡನಿಗೆ ಸಭೆ ಸೇರಿಸಿ ಗಂಟಲು ಹರಿಯುವಂತೆ ಮಾತಾಡದಿದ್ದರೆ ಒಂದು ವಾರ ಊಟ ಸೇರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ವಾರಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ಒಂದು ಸಭೆ ಸೇರಿಸಿ ಸಭಿಕರ ಪ್ರಾಣಾ ಹಿಂಡುವನು. ಊರಿಗೊಬ್ಬನೇ ಪದ್ಮಾವತಿ ತಾನು ಎಂದು ಆತನೇ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವ. ಶ್ರೀರಾಮನವಮಿ—ಗಣೇಶಚೌತಿ—ವಿಜಯದಶಮಿ—ಗಳಿಂದ ಹಿಡಿದು ಗಾಂಧೀ ಜಯಂತಿ—ಸ್ವತಂತ್ರದಿನಾಚರಣೆ—ಹುತಾತ್ಮರ ದಿನಾಚರಣೆಗಳವರೆಗೆ ಊರಲ್ಲಿ ಸಭೆ ಕೂಡಿಸಿ ಆಯಾ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಆಯಾ ಮಾತಾಡುವ ಆಲ್ ಇಂಡಿಯಾ ರೇಡಿಯೋವಿನಂತೆಯೇ ಆತ ಊರಲ್ಲಿ ಮೆರೆಯುತ್ತಿದ್ದ.

ಹೀಗಿರುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿಯೇ ಊರಿಗೊಂದಂ ಪ್ರಬಲವಾದ ಬಿರುಗಾಳಿ ಬಂದು ಧೂಳೆಬ್ಬಿಸಿ, ಊರ ಮುಂದಿನ ಗಾಂಧಿ ಮೈದಾನಕ್ಕೆ ಹೋಗುವ ದಾರಿಗೆ ಅಡ್ಡಲಾಗಿ ಹಳೇ ಅರಳಿಮರದ ರೆಂಬೆ ಬಿದ್ದು ಬಿಟ್ಟಿತು.

ನಂಜುಂಡ ನೋಡಿದ. ಎಂತಹಾ ಅನ್ಯಾಯ ಸಭೆ ಕೂಡಿಸುವ ಹಾದಿಗೆ ಅಡ್ಡ ವಾಗಿ ಈ ಮರದ ರೆಂಬೆ ಬಿದ್ದಿರುವಾಗ ಎಲ್ಲಿ ಸಭೆ ಸೇರಿಸುವುದು ? ಈ ಮರದ ರೆಂಬೆ ತೆಗೆಯುವವರಾರು ? ಕೂಡಲೇ ನಂಜುಂಡ ಊರಲ್ಲಿ ಡಂಗೂರ ಸಾರಿಸಿ ಸಂಜೆಗೆ ಬಿದ್ದ ಅರಳಿಮರದ ರೆಂಬೆಯ ಮುಂದೆಯೇ ಸಭೆ ಕೂಡಿಸಿದ.

ಮೈಕಿನ ಮೈಲಾರಯ್ಯ ದೆವ್ವದಂತಹ ಬಾಯಿಯ ಆರು ಲೌಡ್‌ಸ್ಪೀಕರ್ ಜೋಡಿಸಿದ್ದ —ದೊಡ್ಡ ಮೈಕ್ ಇಟ್ಟಿದ್ದ—ವೇದಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ತೇಜೋಮೂರ್ತಿ ಯಂತೆ ನಿಂತಿದ್ದ ನಂಜುಂಡ. ಆ ದಿವ್ಯ ಆಕಾರವನ್ನು ನೋಡಿ ಮೆಚ್ಚುತ್ತಿದ್ದವಳೆಂದರೆ ಮಂಜುಳ. ಅವಳೇ ಅವನ ಹೆಂಡತಿ. ಅವನ ಮಾತಿಗೆ ಮರುಳಾಗಿ ಮಾಲೆ ಹಾಕಿದ ಸುಂದರಿ.

ಸಂಜೆ ಆಗತಾನೆ ಸೂರ್ಯ ಮುಳುಗುತ್ತಿದ್ದ. ಆ ಸೂರ್ಯ ಮುಳುಗುವವರೆಗೆ ಈ ಸ್ವಯಂ ಪ್ರತಾಪಿ ನಂಜುಂಡಯ್ಯ ವೇದಿಕೆಯ ಮುಂದೆ ಬೆಳಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ, ವಿದ್ಯುತ್ ದೀಪಗಳ ಮಾಲೆ ಇವನು ಭಾಷಣ ಮಾಡುವ ವೇದಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಇದ್ದೇ ಇರಬೇಕು. ಊರಿನ ರಿಟೈರಾದ ನೌಕರರೂ—ಆಟದ ಹುಡುಗರೂ—ಕೆಲಸವಿಲ್ಲದ ಬಡಗಿಗಳೂ—ನಂಜುಂಡನ ಹೊಗಳುಭಟ್ಟಂಗಿಗಳೂ—ಮತ್ತು ಇವನು ಅಡಿದ ಮಾತಿಗೆ ಪ್ರತಿ ಹೇಳಲಿ ಎದುರು ಪಾರ್ತಿಯವರೂ ಅಂತೂ ಇಂತೂ ಹಾಸಿದ ಜಮಖಾನೆ ಮೇಲೆ ಸುಮಾರು ಜನ ಕೂಡಿದ್ದರು.

“ ಬುಡ್ಡಾ ಮಿಲ್ಲಯ ” ದಿಂದ ಹಿಡಿದು “ ಬಂಗಾರದೊಡವೆ ಬೇಕೆ ” “ಯಾರು ಯಾರು ನೀನ್ಯಾರೂ ” “ಅಯ್ಯಯ್ಯಾ ದುಃಖ್ ದುಃಖ್” ಶವ್ಮಾಕಪೂರನ ಹಾಡಿನ ನವರೆಗೆ ಮೈಕಿನ ಮೈಲಾರಿ ಹಾಡಿನ ತಟ್ಟೆ ಹಾಕಿದ್ದೂ ಹಾಕಿದ್ದೆ.

ಮುಂದೆ ಮಂಜುಳಿ—ಅವಳ ಮುಂದೆ ನಿಂತ ವಿಷಕಂಠಿ ನಂಜುಂಡ ಅವನ ಕಂಠ ದಿಂದ ಬರುತ್ತಿದ್ದ ಮಾತಿನ ಮಾಲೆ ಎಂದರೆ ಕೇಳಿಯೇ ಆನಂದಪಡಬೇಕು.

“ ...ಮಹನೀಯರೇ—ಮಹಿಳೆಯರೇ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳೇ...ನಾನು ಇವತ್ತು ತಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಯಾಕೆ ನಿಂತಿದ್ದೇನೆ ಅನ್ನುವುದು ನನ್ನ ಗಂಟಲೇ ಹೇಳುತ್ತಿದೆ. ನಮ್ಮ ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಏನು ಆಗುತ್ತಿದೆ? ಎಂದೂ ಕೇಳಬಯಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಈ ದೇಶಕ್ಕೆ ಹೇಳುಕೇಳುವವರಿಲ್ಲವೆ? ಇದೇನು ದಿಕ್ಕೆಟ್ಟ ದೇಶವೇ. ಅವರವರಿಗೆ ಬೇಕಾದ್ದನ್ನೂ ಅವರವರ ಊರಿನವರು ಅವರವರ ಊರುಗಳಿಗೇ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ನಮ್ಮ ಊರನ್ನು ಕೇಳುವವರು ಯಾರು?—ನಮ್ಮ ಊರಿಗೆ ಎಂತಹ ವಿಪತ್ತು ಬಂದು ಅಡರಿದೆ ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ದಾರಿಗಡ್ಡವಾಗಿ ಬಿದ್ದಿರುವ ಈ ಅಶ್ವತ್ಥ ಮರವೇ ಮೂಕು ಸಾಕ್ಷಿ. ಬೀಸಿದ ಬಿರುಗಾಳಿಗೆ ಲಟಲಟನೆ ಸೊಂಟ ಮುರಿದುಕೊಂಡು ಅಸಹಾಯಕವಾಗಿ ಬಿದ್ದಿರುವುದು ನಿಮಗೆ ಯಾರನ್ನು ನೆನಪಿಗೆ ತರುತ್ತದೆ? ... ಎಂತಹ ಪ್ರಭಾವಶಾಲಿ ರಾಜಕಾರಣಿಯೇ ಆಗಿರಲಿ ಜನಾನುರಾಗದ ಬೆಂಬಲವಿಲ್ಲದೆ ಆತನ ಮೇಲಿನ ಆರೋಪಗಳು ಬಿರುಗಾಳಿಯಂತೆ ಬೀಸಿದಾಗ ಆತನೂ ಕೂಡಾ ಟೊಂಕ ಮುರಿದುಕೊಂಡು ಈ ಅರಳಿ ಮರದಂತೆಯೇ ಬೀಳುವನೆಂದು ಘಂಟಾ ಘೋಷವಾಗಿ ನಾನು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಸುರುತ್ತಿದ್ದೇನೆ....ಮಾನ್ಯ ಸಭಿಕರೇ-ಈ ವಿಚಾರದ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಆಳವಾಗಿ ಯೋಚಿಸಿ ಏನು ಮಾಡಬೇಕು. ಏನು ಕೂಡದಂ ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ಇಪ್ಪತ್ತಾಲಕ್ಕು ಘಂಟೆಗಳ ಕಾಲ ನಾನು ವಿಚಾರ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಛೇ! ಛೇ! ಏನ ನ್ಯಾಯಾ ಏನನ್ಯಾಯ...ಈ ಅರಳಿಮರ ಅಡ್ಡಬಿದ್ದು ಇಪ್ಪತ್ತಾಲಕ್ಕು ಘಂಟೆಯಾ ದರೂ ಇನ್ನೂ ಸ್ಫಾರದವರು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಗಮನಕೊಡದೆ ಇರುವುದು ಶೋಚನೀ ಯವಾದ ಸಂಗತಿ. ಸ್ಫಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುವುದು ಊರಿನ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಂತ ಪ್ರಜೆಗಳ ಆದ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯ. ಈ ಇಪ್ಪತ್ತಾಲಕ್ಕು ಘಂಟೆಗಳಲ್ಲಿ ನಾನು ೨೪ ಟೆಲಿಗ್ರಾಂ

ಗಳನ್ನೂ ಕಳಿಸಿದ್ದೇನೆ ಎಂದರೆ ನಿಮಗೆ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯ ಮಹತ್ವದ ಅರಿವಾಗುತ್ತದೆಂದೂ ನಂಬುವೆ—ದೆಹಲಿಗೆ ಆರು ಟೆಲಿಗ್ರಾಂ-ರಕ್ಷಣಾ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಂದ ಹಿಡಿದು ರಾಷ್ಟ್ರಾಧ್ಯಕ್ಷರ ವರೆಗೆ ಪುಕಾರಂ ಹೋಗಿದೆ. ಬೊಂಬಾಯಿಗೆ 4 ಕಳಿಸಿದ್ದೇನೆ ಮದರಾಸಿಗೆ 4 ಕಳಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಆರು ನಾಲಕ್ಕು ಹತ್ತು ನಾಲಕ್ಕು ಹದಿನಾಲಕ್ಕು...ಇನ್ನು ಉಳಿದ ಹತ್ತು ಟೆಲಿಗ್ರಾಂಗಳನ್ನೂ ಮುದ್ದಾಂ ಆಳು ಕಳಿಸಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೂ ಅವರ ಪರಿವಾರಕ್ಕೂ ಅರಿವಾಗುವಂತೆ ತಂತಿ ಕೊಟ್ಟು ಕಳಿಸಿದ್ದೇನೆ...ಹೀಗಿದ್ದರೂ ಈ ನಮ್ಮ ಊರಿನ ಹಳೇ ಕಾಲದ ಅಪ್ಪ ಹಾಕಿದ ಆಶ್ವತ್ಥವೃಕ್ಷದ ಬಗ್ಗೆ ಯಾರಾದರೂ ಗಮನ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಯೇ ? ನಮ್ಮ ಊರಿನಲ್ಲಿ ಇದ್ದೊಂದೂ ಮರ ಬಿದ್ದುಹೋಗಿ ಊರ ಯುವಕರು ಅಪ್ಪ ಹಾಕಿದ ಆಶ್ವತ್ಥಮರಕ್ಕೆ ನೇಣು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ಏನು ಮಾಡಬೇಕು ? ನಮ್ಮ ಯೋಗ್ಯತೆಗೆ ಒಂದು ಮರವೂ ಬೇಡವೇ...ಮಹನೀಯರೇ ಈ ವಿಚಾರವಾಗಿ ನಾನು ಒಂದು ನಿರ್ಧಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ಇನ್ನು ಕೇವಲ ಇಪ್ಪತ್ತಾಲ್ಕು ಘಂಟೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಈ ಮರ ನೆಡೆಸಿದ್ದರೂ ಆ ಗೌರ್ಮಿಂಟಿನವರೇ ಬಿದ್ದ ಮರ ತೆಗೆಸದಿದ್ದರೆ ಇದೇ ಮರದ ಕೆಳಗೆ ನಾನು ಉಪವಾಸ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಹೂಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇನೆ, ಹಾಗೆ ಉಪವಾಸ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಮಾಡಬೇಕೇ—ಮತ್ತೆ ಚಳುವಳಿಯ ಚೇಳು ಕುಟುಕಿಸಬೇಕೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಊಟವಾದ ನಂತರ ನಿರ್ಧರಿಸುತ್ತೇನೆ....ಮಹನೀಯರೇ ಕೂಡಿ—ಕೂಡಿ—ಇದು ಊರಿನ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರ ತೋರಿಸಿರುವ ಅನಾದರದ ಪ್ರಖರತೆಯ ಪ್ರತೀಕದಂತೆ ತೋರುವ ಬೃಹನ್‌ನೃತೆಯನ್ನು ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸುವುದನ್ನು ಖಂಡಿಸುವ ಸಭೆ ಆಗಿದೆ. ಕೂಡಿ ದಯವಿಟ್ಟು ಕೂಡಿ...”

—ಎಂದೂ ನಂಜುಂಡ ಅತಿ ವಿನಯದಿಂದ ಬಿನ್ನವಿಸಿಕೊಂಡ. ಸಭೆಗೆ ಬಂದವರು ಬೇಸರದಿಂದ ಮುರಿದು ಬಿದ್ದ ಮರದ ಕಿರಂರೆಂಬೆಗಳ ಮೇಲೆ ಕೂತರು. ಬೇಸರಕ್ಕೆ ಜಗ್ಗಾಡಿದರು—ಮರದ ರೆಂಬೆ ಲಟ ಲಟ ಮುರಿಯಿತು. ಸಭೆಗೆ ಬಂದವರೇ ಒಂದೊಂದೂ ಕೈ ಹಾಕಿ ಆ ಬಿದ್ದ ಮರದ ತುಂಡುಗಳನ್ನು ಮುರಿದು ದಾರಿಗಡ್ಡಲಾಗಿ ದ್ದುದನ್ನು ಹತ್ತು ಮಂದಿ ಕೈ ಕೊಟ್ಟು ಒಂದು ಬದಿಗೆ ಸಾಗಿಸಿ ಈ ದೇಶಭಕ್ತ ಉಗ್ರವಾಗಿ ಭಾಷಣ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೇ ಆ ಮರ ಅಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಿತ್ತೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂದೆನ್ನುವಂತೆ ದಾರಿ ಸರಿಪಡಿಸಿಬಿಟ್ಟರು. ಭೀಕರ ಭಾಷಣ ಸಾಗಿತ್ತು.

“...ಕೇವಲ ಒಂದು ಮರದ ಬಗ್ಗೆ ಈ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಉದಾಸೀನವಾದರೆ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಕಾಂಗಾರಿಗಳಿಗೆ—ಅಣೆಕಟ್ಟುಗಳಿಗೆ ಇನ್ನೇನು ಗತಿ...ಏನನ್ನಾಯ...ಏನನ್ನಾಯ...” ಎಂದು ಟೀಕೆ ಸಾಗಿದಂತೆ ಯುವಕನೊಬ್ಬ ಸವಾಲು ಹಾಕಿದ.

“ಯಾವು ಅನ್ಯಾಯ ನಂಜುಂಡಯ್ಯ...”

ಈ ಮರ ದಾರಿಗಡ್ಡಲಾಗಿ ಬಿದ್ದಿರುವುದನ್ನು ಅಲಕ್ಷ್ಯ ಮಾಡಿರುವುದು ”

“ಯಾವ ಮರಾ ? ”

“ ಈ ಮರಾ...”—ಎಂದು ಹಿಂದಿರುಗಿದರೂ ಮರ ಮಾಯವಾಗಿತ್ತು. ಪುಡಾರಿಗೆ ನಾಚಿಕೆ ಆಗಿತ್ತು.

“ ಎಲ್ಲಿ ಇದೆ ಮರಾ...ಮಾತಾಡಿದರೆ ಮರ ದಾರಿ ಬಿಡುತ್ತೇನೋ...ನಾಲ್ಕು ಜನ ಹೆಗಲು ಕೊಟ್ಟರೆ ಎಂಥಾ ಹೆಣಾನಾದರೂ ಸಾಗಿಸಬಹುದು...ನಿಮ್ಮ ಮಾತಿನ ಮೋಡಿಗೆ ಮರ ಕರಗಿಹೋಯ್ತಂತ ತಿಳಿದಿದ್ದೀರೇನು...ಊರ ಮಂದಿ ಸೇರಿ ಮಾಡೋದಕ್ಕೆ ನೂರು ಟೆಲಿಗ್ರಾಂ ಕೊಟ್ಟರೆ ಮರ ಸರಿಯುತ್ತೆ ?...”

“ ಆಂ...ನೀವುಗಳೇ ಇದನ್ನ ತೆಗೆಸಿಬಿಟ್ಟಾ...”

“ ತೆಗೆಸಲಿಲ್ಲ...ಈ ಕೈಗಳಿಂದಲೇ ತೆಗೆದುಹಾಕಿದೆವು...”

“ ಭೇಷ್...ಇದೊಂದು ಸ್ತುತ್ಯ ಕಾರ್ಯ...ಮಹನೀಯರೇ ಇಂತಹ ದೇಶೋದ್ಧಾರ ಕಾರ್ಯ ನಮ್ಮೂರವರೇ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದೂ ನಾನು ಸ್ವಯಂ ದೆಹಲಿಗೆ ತೆರಳಿ ಖುದ್ದಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿಗಳಿಗೆ ತಿಳಿಸಿ ಬರ್ತೀನಿ...ಇದಕ್ಕೆ ನಿಮ್ಮ ಹರಕೆ ಬೇಕು—ಬೆಂಬಲಬೇಕು...ನಾನು ಬರ್ತೇನೆ ದಯವಿಟ್ಟು ನನಗೆ ಧನ ಸಹಾಯಮಾಡಿ—ನನ್ನನ್ನ ಡೆಲ್ಲಿಗೆ ಕಳಿಸಿಕೊಡಿ...ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನನಗೆ ಹೆಮ್ಮೆ ಹೆಮ್ಮೆ...ಹೆಮ್ಮೆ...”—ಏನೋ ತೊದಲುತ್ತಿದ್ದ. ಸಭೆ ಸಿಟ್ಟೆದ್ದಿತ್ತು.

“ ಹೋಗಲೇ ಎಮ್ಮೆ...ಎಮ್ಮೆಲೇ...ನೀನು ಎಂ. ಎಲ್. ಎ. ಅಗಾಕೆ ಈ ಪಾಟಿ ಟೋಪಿ ಹಾಕೋ ಮಾತಾಡ್ತಿ ಅಲ್ಲೇ...ಸಂವೆನ್ನ ಏನಾರ ಬದುಕು ಮಾಡೋ ನಿನ್ನ ಮನೆ ಬೀಳ...ಬರೆ ಮಾತಾಡಿ ಯಾಕೆ ನಮ್ಮನ್ನ ಸಾಯಿಸ್ತೀಯ...ಧೂ ಧೂ” ಎಂದು ಧಾರಾಳವಾಗಿ ಉಗಿದಮೇಲೇ ನಂಜುಂಡ ಲೌಡ್‌ಸ್ಪೀಕರ್ ಮುಖಕ್ಕೆ ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಓಡಿ ಹೋದ. ಹಿಂದೆಯೇ ಮಂಜುಳ ಮಾಯವಾದಳು.

—ದಾಶರಥಿ ದೀಕ್ಷಿತ್.

ನಲ್ಲಿ ನೀರಿಗೆ ಇರಲಿ
ನೀರಿಲ್ಲದ ನಲ್ಲಿಗೂ ಕಂದಾಯ
ಏಕೆಂದಿರಾ ?
ನೀರಿಂದ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ
ಗಾಳಿಗೂ ತಿರಂಗವುದು
ನಮ್ಮ ಮನೆಯ ಮಿಟರ್

—ಬಿ. ನ. ಮೂರ್ತಿ

*

*

*

*

❧ ಲಂಡನ್ನಲ್ಲಿ ಗುಂಡಣ್ಣ ❧

ಸರ್ಕಾರಿ ಕೆಲಸಾರ್ಥವಾಗಿ ಗುಂಡಣ್ಣ ವಿಲಾಯತೀಗೇ “ಸರ್ಕೀಟು” ಹೋಗ್ತಾನೇ ಅಂತ ಗಿರಿಯಜ್ಜಿಗೇ ತಿಳಿದ ತಕ್ಷಣ ಮೊಮ್ಮಗನನ್ನು ಕರೆದು ಅಜ್ಜಿ ಹೇಳಿದ್ದು ನೋಡಪ್ಪ ಅಲ್ಲಿ ಗೋಮೇಧ. ಅಶ್ವಮೇಧ ತಿನ್ನೋದು ವಾಡಿಕೆ ಇಟ್ಟು ಕೋಬ್ಯಾಡ ಇನ್ನೇನಾದ್ರೂ ಮಾಡಿಕೋ, ಮುಂದಕ್ಕೆ ನೀನು ನನ್ನ ಒಬ್ಬನೇ ಮೊಮ್ಮಗನಾದ್ದರಿಂದ ನನ್ನ ತಿಥಿ ನಿನ್ನ ಪಾಲಿಗೆ ಬಿದ್ದದ್ದು ಅಂತ. ಅಲ್ಲದೇ ಮಂತ್ರ ತಂತ್ರ ಅನುಷ್ಠಾನ ಲೋಪ ದೋಷ (ತಿಳಿಯದೇ ಆಗಬಹುದಾದ) ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತಾರ್ಥವಾಗೀ ಬಂದಂ ಹತ್ತು ದಳ ಶ್ರೀತುಳಸೀದಳನ್ನ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತಿಟ್ಟು ರಾಯರ ಪೋಟೋ ಜತೇಲೀ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಡಬ್ಬಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟು. “ಅಕಸ್ಮಾತ್ ನಿನಗೇ ಅನುವಾನ ಕಂಡುಬಂದರೇ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತಾರ್ಥವಾಗಿ ಅದೇ ದಿನ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಚೂರು ತುಳಸೀದಳ ಬಾಯಿಗೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ನೀರು ಕುಡೀ” ಅಂತ ಹೇಳಿ ಆಶೀರ್ವದಿಸೀ ಕಳುಹಿಸಿದರು ಗಿರಿಯಜ್ಜಿ.

ಲಂಡನ್ (ಹೀತ್‌ರೋ) ವಿಮಾನ ನಿಲ್ದಾಣದಲ್ಲಿ ಮಿಸೆಸ್ ವಿಲ್ಕಿನ್‌ಸನ್ (ಗುಂಡಣ್ಣನ ಹಳೆಯ ವೇಸ್ಟ್ ಹಳೆಯ ಗೆಳತೀ) ಗುಂಡಣ್ಣನ್ನ ಕಂಡು ಕೈ ಕೆಲಸ ಕೀ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋದಳು ತಮ್ಮ ಮನೇಗೇ.

“ನೀವು ಸ್ವಿಟ್ಸ್ ವೆಜಿಟೇರಿಯನ್ ಎಂಬುದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತು. ನಿಮಗೆ ಸರಿಹೋಗುವಂತೇ ವೆಜಿಟೇರಿಯನ್ ಅಡಿಗೆಯೇ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಸಂಕೋಚ ಬೀಳಬೇಡಿ—ಎಂದರು ವಿಲ್ಕಿನ್‌ಸನ್ ಗುಂಡಣ್ಣನ ಕುರಿತು.

ಊಟವಾದಮೇಲೇ ಡ್ರಾಯಿಂಗ್ ರೂಂನಲ್ಲಿ ಕಾಫಿ ಕುಡಿಯುತ್ತಾ ಗುಂಡಣ್ಣ ವಿಲ್ಕಿನ್‌ಸನ್ನರನ್ನು ಕೃತಜ್ಞತಾಪೂರ್ವಕ ಮೆಚ್ಚಿದ ದೃಷ್ಟಿ ಬೀರುತ್ತಾ, ವೆಜಿಟಬಲ್ ಸೂಪು, ಮಟನ್ ಸೂಪು, ಈ ರೀತೀ ಎರಡೂ ಅಡಿಗೆಗಳು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿ ವಿಪರೀತ ಕಷ್ಟ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರಿ”...ಎಂದರು ಗುಂಡಣ್ಣ.

ಅಂದರೂ ವಿಲ್ಕಿನ್‌ಸನ್, “ನನಗೇನೂ ಕಷ್ಟವಾಗಲಿಲ್ಲ. ವೆಜಿಟೇರಿಯನ್ ಅಡಿಗೆ ಮಾಡುವುದು ಸ್ವಲ್ಪ ನಿಧಾನ, ಯಾಕೆಂದರೆ ಬೆಂದಮೇಲೇ ಭಷ್ಯಗಳಿಂದ ಪ್ರತಿ ಮಾಂಸದ ತುಂಡುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಆರಿಸಿ ಆಚೇ ಹಾಕಬೇಕಲ್ಲ...”

ಗುಂಡಣ್ಣನಿಗೆ ಕತ್ತಲೇ ಕವಿಯಿತು...ರೂಮಿಗೆ ಬಂದು ಪಟ್ಟಣ ಬಿಟ್ಟ 10 ದಳ ಶ್ರೀ ತುಳಸೀನ್ನ ಒಂದೇ ಬಾಯಿಗೆ ಹಾಕಿದ ; ಮಾರನೇ ದಿನ ಕ್ಯೂ ಗಾರ್ಡನ್ನಿಗೆ ಧಾವಿಸಿದ, ತುಳಸಿ ದಳ ತರಲು

—ಶನಿ